

DECEMBER 1990, ŠT. 7

Ob občinskem prazniku ZA SAMOSTOJNO IN NEODVISNO DRŽAVO SLOVENIJO

Dan pred občinskim praznikom, v nedeljo 23. decembra, se bomo podali na glasovalna mesta. To bo velik dan za vse Slovence. Čakale so ga mnoge generacije, tisočletje in več. Ali naj republika Slovenija postane samostojna in neodvisna država? Da ali ne. Smo pred zadnjim dejanjem na dolgi in ne lahki poti v lastno državnost. Plebiscitarna odločitev slovenskega naroda bo potrjena z ustavo, ki jo bomo sprejeli v prihodnjem letu. Ustava samostojne in neodvisne države Slovenije!

Slovinci smo imeli svojo državo – Karantanijo imenovano. Prvi med vsemi slovanskimi narodi. Po njenem razpadu pred tisočletjem je ideja o samostojni in neodvisni državi ostala živa. Mnogi pogumni ljudje so jo gradili, čeprav so vedeli, da gre za proces, ki traja in ga ni mogoče uresničiti v času ene generacije pa tudi dveh, treh ne. Vedeli so, da tega kar sami ustvarjajo ne bodo nikdar doživeli, da je to seme, ki ga sejejo in ga je še treba zasejati, da bi plodove uživali šele mnogo kasnejši rodovi. Slikovita je prispevka Josipa Jurčiča, ki je dejal: »Nismo kot Mojzes, ki vodi svoje ljudstvo v obljubljeni deželo, ki je pa sami ne bomo nikdar doživeli.« Izjemno visoka morala je vodila te može.

Puntarski boj slovenskega kmeta, Program zedinjene Slovenije, Majniška deklaracija, leto 1918, Kočevski zbor odposlancev slovenskega naroda pa ustavna dopolnila slovenske ustave v lanskem letu, prve svobodne, demokratične večstrankarske volitve, Deklaracija o suverenosti so pomembne postaje na poti prehajanja Slovenije v samostojno državo. Nastanek samostojne neodvisne slovenske države je torej zgodovinska nuja, ni pa končni cilj in ni še odcepitev, je le sredstvo in način za nova povezovanja znotraj Jugoslavije in širše v Evropi, pomeni imeti svobodnejše roke, čiste račune, biti samosvoj gospodar.

»Živimo in gospodarimo na svoji zemlji« smo simbolično v času najhujših pritiskov na slovenski narod v lanskem letu, zapisali na GEOSS-u. Pod tem geslom smo »ustoličili« ob središčnem obeležju Slovenije, prvega na svobodnih in demokratičnih volitvah neposredno izvoljenega predsednika predsedstva Republike Slovenije. Resnično pa bomo lahko zaživel v tem duhu v samostojni in neodvisni državi Republiki Sloveniji. Do tu je PLEBISCIT. Ob tem pa je prav, da se zavedamo, da s tem ne bo konca vseh težav, sredi katerih smo. Pot iz krize bo tudi po plebiscitu težka. Vendar jo bomo gradili v samostojni in neodvisni državi Sloveniji. Zavest, da si samosvoj gospodar na svoji zemlji in sreča generacije, ki je po tisočletju prišla v »obljubljeni deželo« bo sprostila moči, s katerimi se bomo postavili trdno na lastne noge.

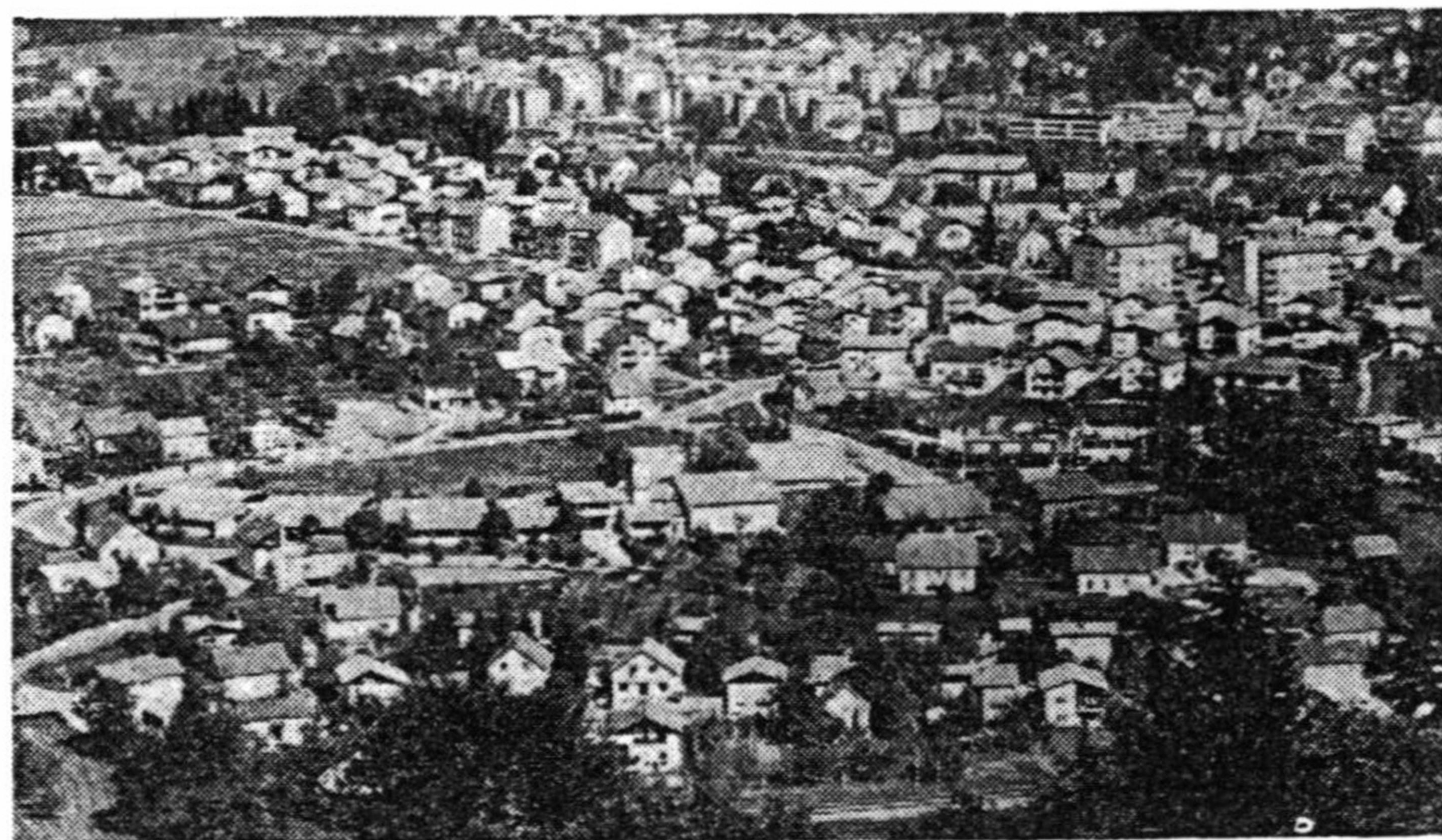
Spoštovani občani! Izkoristimo enkratno zgodovinsko priložnost in glasujemo za samostojno in neodvisno državo REPUBLIKO SLOVENIJO za našo generacijo in za prihodnje rodove.

Miro Kaplja

PRIREDITVE OB PRAZNIKU OBČINE LITIJA

- 19. 12. 1990 Predstavitve Zbornika ob 300-letnici izida Valvasorjeve Slave vojvodine Kranjske na Bogenšperku – predstavitev brošure »Valvasorjev Bogenšperk«, 4. izdaja
 – otvoritev razstave rekonstrukcije slovenskih kmečkih noš po upodobitvah Valvasorjeve Slave vojvodine Kranjske
 – predstavitev raziskave starih noš na območju občine Litija, etnografinje dr. Marije Makarovič
- 21. 12. 1990 Osrednja proslava ob prazniku občine Litija v avli Skupščine občine Litija
- 21. 12. 1990 Glasbeno-pevski večer v dvorani na Stavbah ob 19. uri
- 22. 12. 1990 »Živ - žav« z Andrejem Šifrerjem – novoletno rajanje v dvorani na Stavbah
- 22. 12. 1990 Tradicionalni šahovski turnir – odprto prvenstvo Litije ob 9. uri v šahu na Kegljšču v Litiji
- 24. 12. 1990 Srečanje borcev II. štajerskega bataljona na Tisju ob 11. uri
- 28. 12. 1990 Večer magije – Marlizz show v dvorani na Stavbah ob 18. uri

Poleg navedenih prireditev se bo zvrstilo še več športnih srečanj.

Vsem občanom čestitam ob občinskem prazniku, 24. decembru, želim miru in sreče za božične praznike ter voščim veselo in zdravo novo leto 1991

Miro Kaplja v imenu skupščine občine Litija

RAZGLAS

DRŽAVLJANOM REPUBLIKE SLOVENIJE VSEM VOLILCEM V REPUBLIKI SLOVENIJI

Udeležite se glasovanja na plebiscitu v nedeljo, dne 23. decembra 1990
Glasovali bomo o vprašanju:

**ALI NAJ REPUBLIKA SLOVENIJA
POSTANE SAMOSTOJNA IN NEODVISNA DRŽAVA?**

DA

NE

Odločitev za samostojno in neodvisno državo Republiko Slovenijo bo sprejeta, če bo zanjo glasovala večina vseh volilcev.

Odločitev za samostojno in neodvisno državo Republiko Slovenijo ima naslednji pomen:

1. Republika Slovenija kot samostojna in neodvisna država ne bo več združena v zvezno državo – Socijalistično federativno republiko Jugoslavijo.

2. Postopna uresničitev statusa Republike Slovenije kot samostojne in neodvisne države se uredi z ustavnim aktom za izvedbo odločitve, sprejete na plebiscitu, z novo ustavo Republike Slovenije in ustavnim zakonom za izvedbo ustave.

3. Republika Slovenija kot samostojna in neodvisna država bo lahko sklepala meddržavne pogodbe, vključno s konfederalno pogodbo z državami drugih jugoslovanskih narodov.

Na plebiscitu sprejeta odločitev za samostojno in neodvisno državo Republiko Slovenijo bo zavezovala skupščino Republike Slovenije, da v šestih mesecih sprejme ustavne in druge akte ter ukrepe, ki so potrebni, da Republika Slovenija prevzame izvrševanje suverenih pravic, ki jih je prenesla na organe SFRJ. Hkrati začne pogajanja z drugimi republikami v SFRJ o pravnem nasledstvu SFRJ in o bodoči ureditvi medsebojnih odnosov po načelih mednarodnega prava, vključno s ponudbo konfederalne pogodbe.

Smo za samostojno in neodvisno državo Republiko Slovenijo.

SKUPŠČINA REPUBLIKE SLOVENIJE

UREDNIKOVA BESEDA

Spoštovani bralci!

Mesec je naokoli in prejeli ste zadnjo letošnjo številko Glasila občanov. Gradivo zanjo smo morali oddati že v soboto, 8. decembra, zato bomo vse prispevke, ki ste nam jih poslali po tem datumu, objavili v januarju. Že zadnjič sem želel, da bi radi objavljali novice iz vseh krajevnih skupnosti, zato sem ta mesec poslal pismo vsem predsednikom svetov KS, kjer jih prosim za sodelovanje pri iskanju novih dopisnikov. Upam, da ne bom natelet na gluha ušesa.

V uredništvo smo dobili tudi že nekaj pošte, kjer odobravate ponovno izhajanje glasila, se pritožujete, ker ga niste prejeli, že-

lite ga pošiljati prijateljem in znancem izven občine, predlagate celo novo ime... Naj povem, da glasilo pošiljamo vsem stalno prijavljenim nosilcem gospodinjstev v občini. Morali se bomo dogovoriti, komu ga bomo pošiljali izven občine, na žalost pa ne več zastoj. Imamo tudi težave z naslovi, saj so nam poštarji vrnili nekaj izvodov, bodisi zaradi spremenjenih naslovov in smrti, bodisi drugih vzrokov. Potrudili se bomo, da bi zadevo čimprej uredili in da na pošiljanje glasila ne boste imeli več pripomb. O spremembi imena pa morda kdaj prihodnjič.

V decembrski številki smo poleg že ustaljenih rubrik uvedli tudi nekaj novih, vendar bodo nekatere le občasne. To so: Vzgoja in izobraževanje, Iz ljudskega izročila, Za razvedrilo in Iz kuharice stare mame. Pišite nam, kaj menite o njih.

Zadnja letošnja številka je praznično obarvana in vsebinsko dokaj raznolika. Naj poudarim, da so mi tokrat z idejami in prispevki pomagali skoraj vsi člani uredniškega odbora, česar sem še posebno vesel in jih moram pohvaliti. Tudi precej dopisnikov se je oglasilo, hvala tudi njim. Dragi prijatelji našega glasila! Bližamo se največjemu družinskemu prazniku – božiču, ki ga velik del človeštva praznuje kot praznik miru, dobrote in družinske sreče. Zato vsem bralcem, ki ste navezani na tradicijo praznovanja tega praznika, v imenu uredniškega odbora in v svojem imenu iskreno čestitam in želim, da ga praznujete v osebni zadovoljstvu. Obenem veljajo pristrčne čestitke vsem bralcem tudi za bližajoče se nov leto 1991, da bi ga dočakali v prijetnem razpoloženju.

SREČNO!

Boris Žužek, glavni in odgovorni urednik

VABILO

Skupščina občine Litija vabi občane na

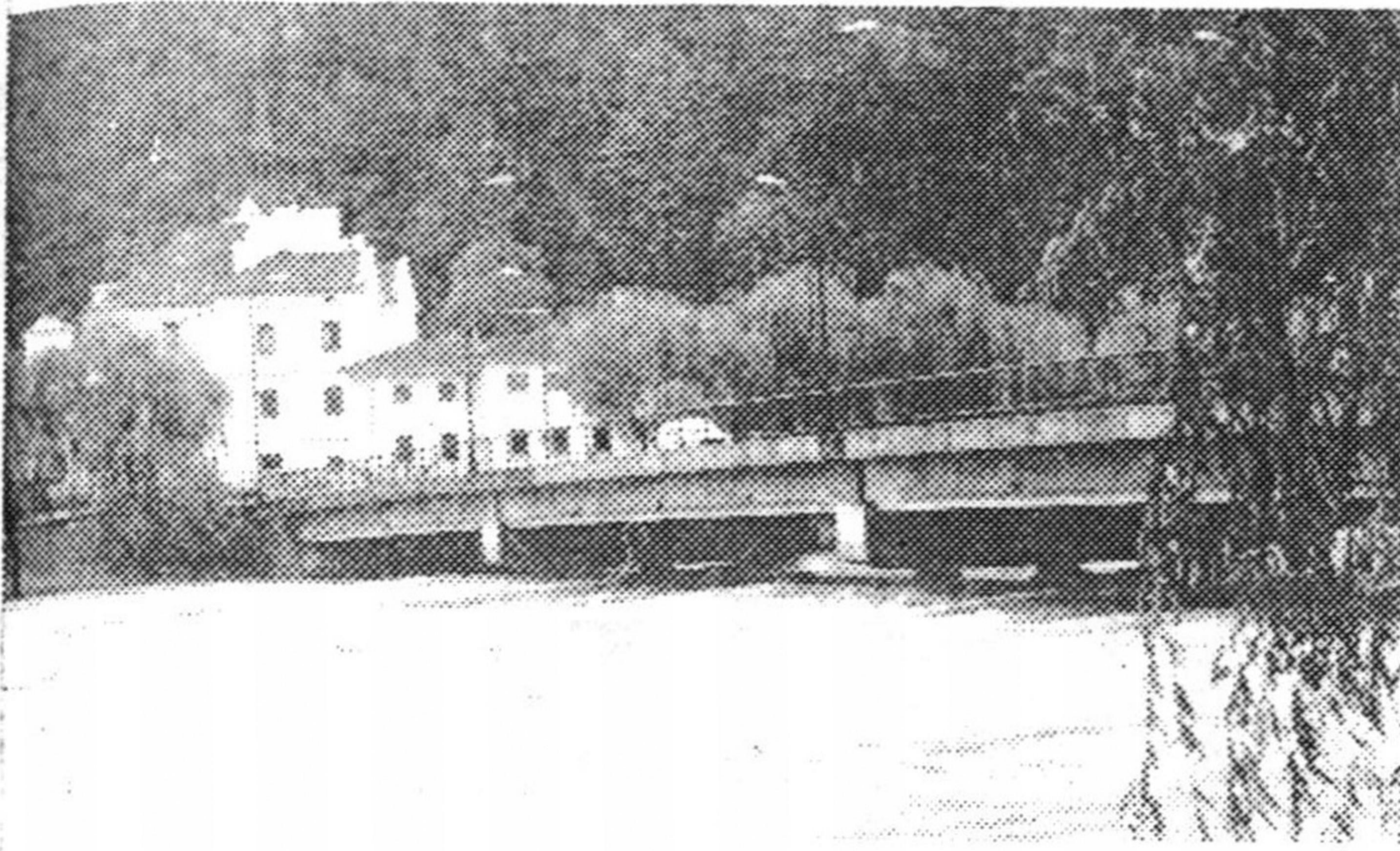
PROSLAVO

ob prazniku občine Litija,
ki bo v petek, 21. 12. 1990 ob 17. uri
v avli občinske skupščine Litija, Jerebova 14.

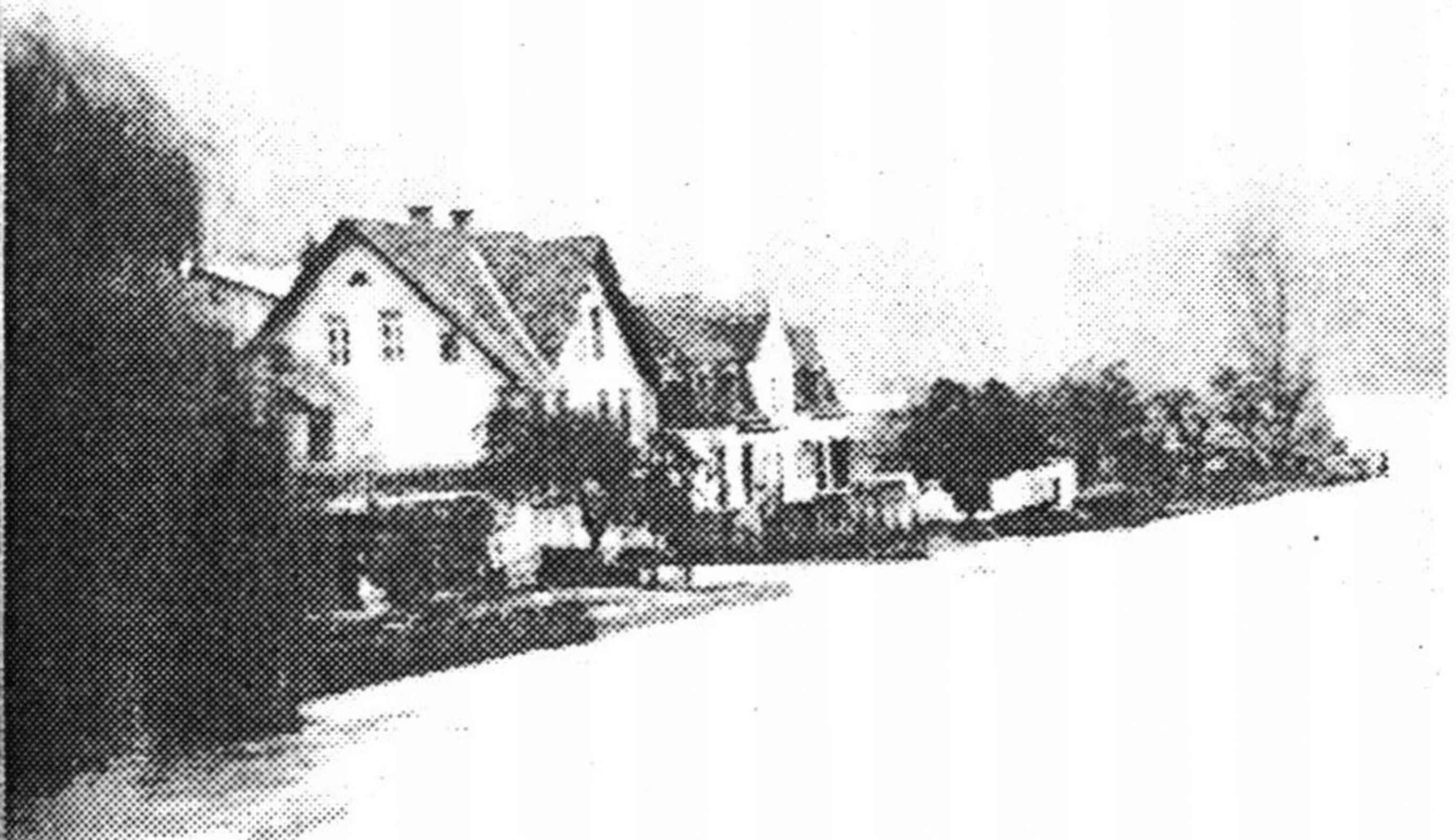
Predsednik
Skupščine občine Litija
Mirko Kaplja, l.r.

SOLIDARNOST DOBRO OPRAVILA SVOJ IZPIT

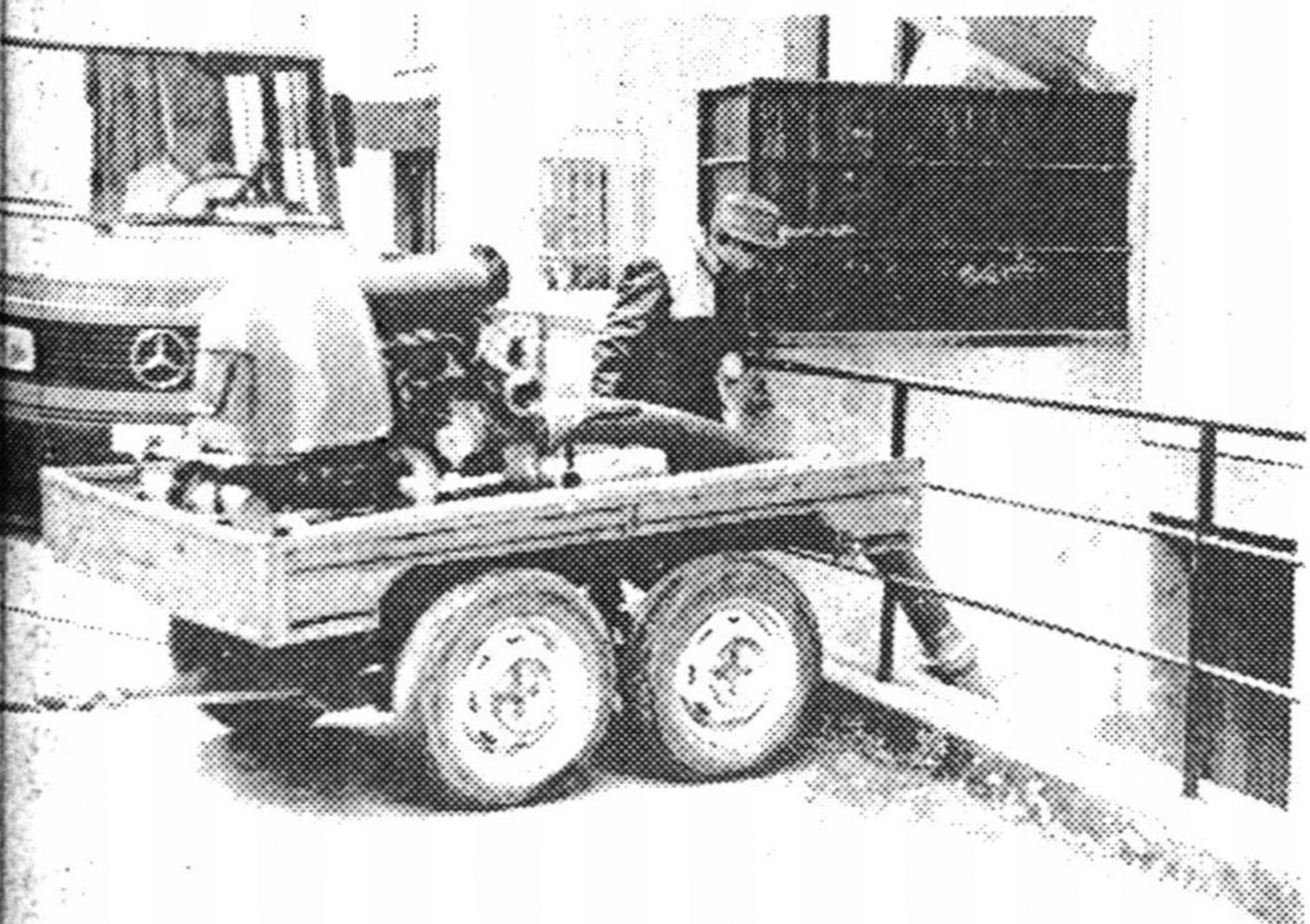
V prejšnji številki smo poročali o škodi, ki so jo povzročile poplave, tokrat pa vas seznanjamo z vsemi oblikami pomoči, ki so je bili deležni ogroženi občani. Akcije in podatki nam dokazujejo, da poplavljeni niso ostali osamljeni, marveč da je njihova naravna nesreča sprožila vrsto humanitarnih akcij, ki pa seveda že tečejo.

Narasla Sava je pri najvišjem vodostaju že resno ogrožala litijski most. (Foto: Karolina Šušteršič)

Narasla Sava je na levem bregu povzročila precej nevšečnosti, težav in škode prebivalcem Trga na Stavbah. (Foto: Karolina Šušteršič)

Gasilci in pripadniki CZ so neutrudno črpali vodo iz kletnih prostorov in kotlovnice. (Foto: Karolina Šušteršič)

Podružnica Slovenske Kmečke zveze Litija o zbranih prispevkih

Na območju občine Litija smo zbrali 2015 kg jabolk in 8625 kg krompirja ter še nekaj druge ozimnice; skupaj je bilo 10640 kg. Razdelili smo jo 152 gospodinjstvom.

Povprečno je dobilo vsako 35-kilogramsko vrečo jabolk in prav toliko krompirja. Ko nam je zmanjkalo jabolk, smo dali po dve vreči krompirja. Upoštevali smo tudi številčnost družine. Enemu članu gospodinjstva smo dali le eno vrečo ozimnice.

Po naseljih pa je bilo deležnih pomoči naslednje število gospodinjstev: Litija – 85, Sava – 30, Ponoviče – 17, Spodnji Log – 9, Kresnice – 6, Jevnica – 4 in Renke – 1 gospodinjstvo.

Skušali bomo zagotoviti še 82 m² drv, kolikršne so potrebe; akcija poteka v teh dneh.

Uspešno smo sodelovali z Rdečim križem in Centrom za socialno delo. Tako smo zagotovili dodatne količine krompirja iz podjetja Prelest, sofinancirali nabavo še manjkajoče ozimnice v višini 50.000 din in sodelovali

pri razdelitvi živinske krme na prizadetih kmetijah. V zbiralni akciji na območju litijske občine smo zbrali 82.325 din. Ta sredstva bomo v celoti namenili prizadetim občanom, in sicer s sofinanciranjem manjkajoče ozimnice, ki jo je kupil Rdeči križ Litija v višini 50.000 din in z nakupom drv za kurjavo, kar zneso 32.800 din.

Kot je razvidno, bomo po do sedaj zbranih sredstvih morali h končni realizaciji primakniti še nekaj sredstev iz lastne blagajne. Poleg tega pa smo že v prvih dneh po poplavih iz blagajne podružnice Slovenske kmečke zveze nakazali 10.000 din kot pomoč v Zgornjo Savinjsko dolino.

Mislimo, da je prav, da vas obvestimo, kam smo namenili vaše prispevke. Vsem darovalcem se za pomoč najlepše zahvaljujemo. Bili smo veseli, da smo lahko z vašo pomočjo pomagali prizadetim občanom. Sanacija te vodne stihije še traja, zato prizadetih občanov ne smemo prepustiti lastni usodi.

Tudi slovenska Karitas se vse bolj uveljavlja

Poleg Rdečega križa in Slovenske kmečke zveze se je v zbiranju pomoči za poplavljenca vključila tudi Slovenska Karitas, to je samostojna ustanova katoliške cerkve. Karitas je mednarodna organizacija, ki je razvejana po vsem svetu v 140-ih državah.

Vabilu ljubljanskega nadškofa in slovenskega metropolita Alojzija Šuštarja so se odzvali tudi verniki v naši občini. Zbiranje pomoči je potekalo v vseh župnijah litijske dekanije. V razgovoru z g. Antonom Masnikom, dekanom, smo izvedeli, da so verniki darovali precej denarja, ki so ga župniki nakazali na žiro račun Slovenske Karitas, šmarska župnija, ki je zbrala največ, pa je s kombijem odpeljala še oblačila v Luče in v eno izmed manjših župnij pod Pohorjem. Zbiranje pomoči se še nadaljuje.

Boris Žužek

V nesreči nisi sam

O tem ljudskem pregovoru smo se prepričali krajanji naselja Smrekarica v Ponovičah.

Novembrska vodna ujma je poplavlila naše prijetno naselje. Narasla umazana voda, je prišla kot nepovabljen gost v naše domove. Težko smo dojeli, da dom ni več tako topel, urejen in prijazen. Odtekla voda je namreč pustila nered, umazanijo, hlad, poginule živali in žalost. Kako? Kje začetni? Komu tudi pomagati? Najprej si pomagaj sam, ter ponudi pomoč tudi sosedu!

Kljub slabemu vremenu, so nam občani priskočili na pomoč z delom, z zbiralno akcijo za ozimnico, z nasveti in tudi s prijazno besedo.

Razmišljam, da je v teh težkih časih še srčika v naših ljudeh. Hvala vsem!

Vsem skupaj želimo srečno in mirno novo leto.

HILDA MALIS

POPLAVLJENCI ZASELKA
SPODNJI LOG SE ISKRENO
ZAHVALJUJEMO ZA NESEBIČNO
POMOČ SOKRAJANOM,
GASILCEM, RDEČEMU KRIŽU,
AKTIVU KMEČKE ZVEZE LITIJA
IN VSEM OSTALIM, KI SO NAM
PRISKOČILI NA POMOČ.

ISKRENA HVALA!

ZAHVALA

Ob naravni nesreči – poplavi, ki nas je prizadela 1. novembra 1990, se za nudeno pomoč najtopleje zahvaljujemo Gasilskemu društvom, civilni zaščiti, Krajevni skupnosti Sava ter poslancem Zborov občinske skupščine.

Iskrena hvala tudi vsem posameznikom, ki so nam nesebično, moralno in materialno pomagali pri reševanju naše stiske.

Sava pri Litiji, 7. 12. 1990

Dobrun Franc z družino

Cerkev Sv. Križa na Slemšku nad Vačami že obnavljamo

V začetku julija je v požaru, ki ga je povzročila strela, pogorela podružnična cerkev Sv. Križa na Slemšku, registrirana kot arhitekturni spomenik in zaščiten z varstvenim režimom II. stopnje. Od nje so ostali samo še ožgani zidovi.

Krajanji Vač in okoličani, kakor tudi sosedne župnije in posamezniki pa so omogočili s svojimi denarnimi prispevki, prostovoljnimi delom in v materialu takojšnje popravilo cerkve in smo doslej že sanirali zidove, temelje za kupolo, zvonik in ostale zidne elemente, da ne bi propadali preko zime; spomladi bomo z obnovo nadaljevali. Pogodbena dela nam solidno izvaja podjetje »Gradnje« iz Domžal.

Do sedaj smo v ta dela vložili preko 800.000,00 din, urejamo gradbeno dokumentacijo in se dogovarjamo o izvajanju naslednjih faz dela pri obnovi. Gradbeni odbor pa ocenjuje, da bo potrebno zbrati za celotno obnovo še dodatnih 2,8 milijona dinarjev, česar pa sami krajanji ne bomo zmogli. Zato velja še vedno naše vabilo za pomoč, saj je položaj cerkve takšen, da brez nekaj manjka v središču Slovenije, okolica Vač pa je brez tega sakralnega objekta tudi nekam okrnjena.

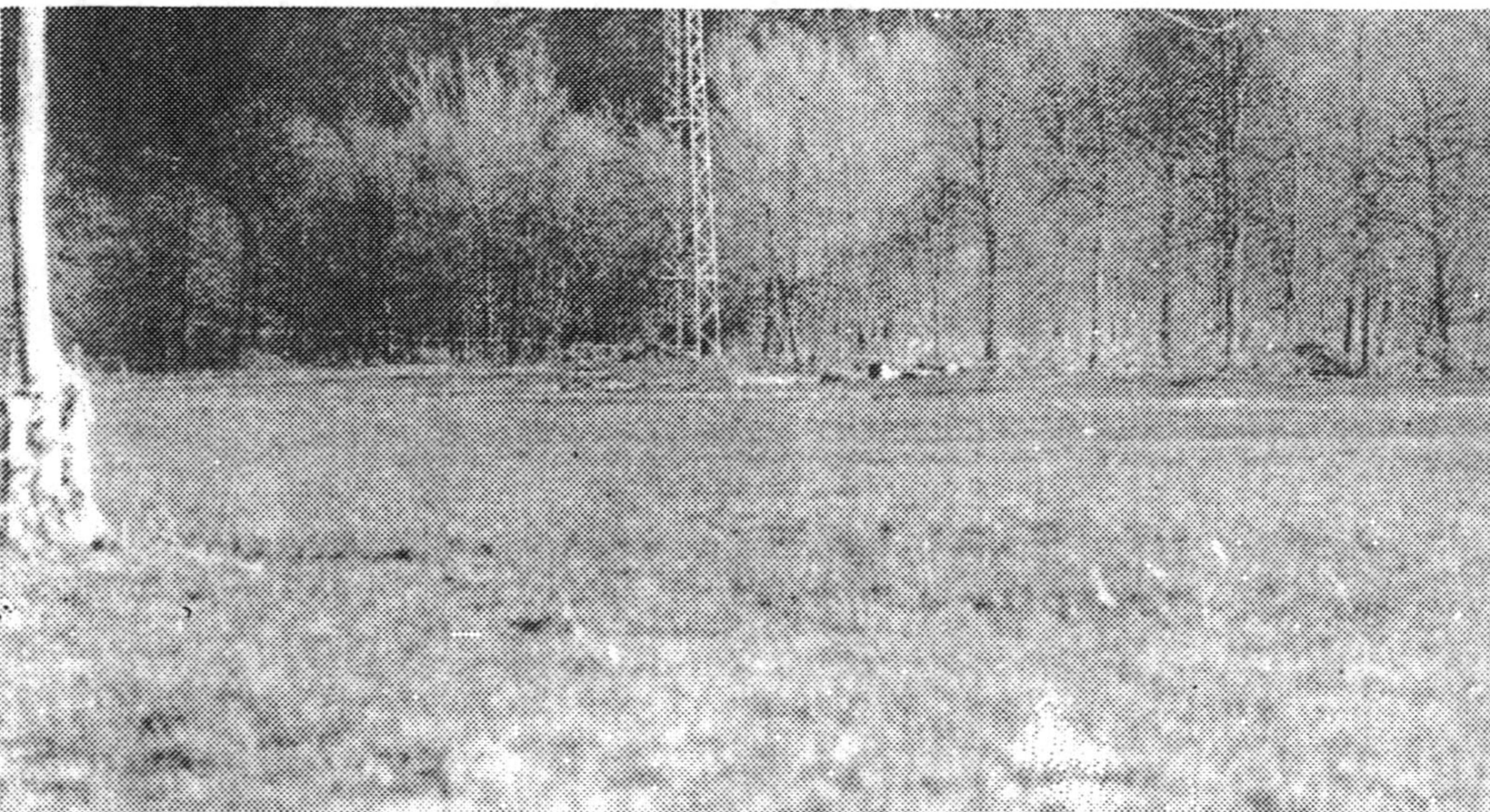
Ob tej priliki se iskreno zahvaljujem vsem, ki ste že prispevali za obnovo, pa tudi tistim, ki boste to še storili, kajti le s skupnimi močmi je v današnjih časih možno obnavljati in zavarovati našo kulturno dediščino.

Denarne prispevke lahko nakažete na žiro račun št. 50150-645-68060 KS Vače, s pripisom »za obnovo cerkve na Slemšku«.

Stane Č.

Osrednje litijsko odlagališče komunalnih odpadkov pred poplavami . . . (Foto: Karolina Šušteršič)

Osrednje odlagališče odpadkov po poplavah . . . (Foto: Karolina Šušteršič)

POROČILO OBČINSKE ORGANIZACIJE RDEČEGA KRIŽA LITIJA O PREJETI IN RAZDELJENI MATERIALNI POMOČI ZA POPLAVLJENE

I. Oblačila, pohištvo, bela tehnika, posteljnina:

- 300 kg rabljenih oblačil
- 20 novih odev
- 10 starih odev (pomoč RK iz Avstrije)
- 30 rjuh
- 10 brisač
- 5 jogijev
- 3 prešite odeje
- 3. kompl. posteljnine
- 2 klasični omari
- 1 štedilnik
- 1 hladilna skrinja
- 4 kom. - divan
- 1 kuhinja (še ni prispela - že razdeljena)
- 1 sedežna garnitura (še ni prispela - že razdeljena)
- 2 štedilnika (še nista prispela - že razdeljena)

V prvih treh tednih v mesecu novembru je bilo možno prejeti rabljena oblačila iz skladišča OO RK skoraj vsak dan.

Novine in rabljene odeje so bile razdeljene 10 družinam.

Pohištvo in jogije je prejelo 6 družin.

Izdane naročilnice za nakup:

- gradbenega materiala - 2 družini, vrednost 16.000,00 din, (KS SAVA)
- topli pod - 1 upok., vrednost 2.000,00 din, (KS SAVA)
- novi jogiji - 6 družin, vrednost 13.200,00 din, (KS SAVA)
- živila - 31 družin, vrednost 26.500,00 din, (KS SAVA)
- živila - 9 družin, vrednost 11.000,00, (KS Kresnice)

DAROVALCI POMOČI OBČINE LITIJA

3 jogiji + prešite odeje + posteljnina (zelo lepo ohranjeno)
1 hladilna skrinja

KO RK BREG	14.660,00 din
KS VAČE	10.000,00 din
OŠ GABROVKA	4.811,20 din
OŠ DOLE	990,00 din
Akad. slikar Jože Meglič	7.770,00 din
Trije občani po 500,00 din	1.500,00 din

Prejeli smo tudi 30 ton cementa, ki ga je podarila »CEMENTARNA« Trbovlje, in približno 15 ton pšenice in koruze. Oboje še ni razdeljeno.

II. Prehrambeni artikli:

- krompir 5.000 kg, podaril »SADJE ZELENJAVA« Ljubljana
- krompir 3.030 kg, podaril »PRELEST« d.o.o. Ljubljana
- krompir 16.594 kg, kupil OO RK s pomočjo RO RKS in odbora Kmečke zveze Litija
- jabolka 4.625 kg, podaril »AGROLENART« preko OO RK Lenart
- jabolka 12.396 kg, kupil OO RK s pomočjo RO RKS in odbora Kmečke zveze Litija
- »ETA« ozim. 682 paketov (po 6 koz.), kupil OO RK Litija
- paketi KOLINSKA 100 kom., podarila »KOLINSKA«, Ljubljana
- sir 51 kg, podarile »KRANJSKE MLEKARNE« prek RO RKS

Ozimnico so prejeli vsi občani, ki so utrpeli škodo ob novembrski poplavi. Delila se je na osnovi priporočila komisije pri IS občine Litija in socialne službe Centra za socialno delo.

Razdelitev po KS:

KS	krompir	jabolka	ETA	KOLINSKA
1. SAVA	3.720 kg	2.560 kg	52 m.oz.	16 pak.
2. Jevnica	330 kg	340 kg	18 m.oz.	- pak.
3. Kresnice	540 kg	1.200 kg	20 m.oz.	10 pak.
4. Litija-LB	19.834 kg	12.200 kg	592 m.oz.	74 pak.
5. VVO-Sava, Kresnice	200 kg	480 kg		
6. OŠ Jevnica	-	240 kg		

Sir se je razdelil: 2/3 poplavljenim enotam VVO Litija (Sava in Kresnice) in 1/3 šoli v Jevnici.

SKUPŠČINSKA KRONIKA

SEJE IZVEN DELOVNEGA ČASA

Na aprilskih volitvah izvoljeni delegati občinske skupščine Litija so v letošnjem letu zasedali devetkrat. Seje vseh treh zborov so običajno ob četrtkih in vedno izven delovnega časa. Delegati, kot se uradno še vedno imenujejo, čeprav bi bolj ustrezal kakšen drug naziv (npr. poslanci ali odborniki), imajo v razpravah pogosto različna mnenja, tako da so seje precej drugačne, kot so bile v preteklosti. Kresanje mnenj in živahni dialogi so tako skoraj pravilo, to pa je za večstrankarski sistem, ki je pri nas napravil prve, včasih rahlo negotove korake, seveda značilno.

DELEGATSKA VPRAŠANJA IN POBUDE

Za delegate zelo pomembna točka dnevnega reda sej občinske skupščine so delegatska vprašanja in pobude. Ta so največkrat naslovljena na izvršni svet in upravne organe. Predsednik Izvršnega sveta še na isti seji, ko je bilo postavljeno vprašanje, lahko ustno odgovori, do naslednje seje pa se pripravi tudi pisni odgovor. Delegati tako postavljajo najrazličnejša vprašanja in pobude, o problemih na katere naletijo v svojem okolju. Žal so delegati vsasih v vprašanih premalo konkretni in jasni, pa tudi odgovori niso vedno dovolj natančni in izčrpni. V takšnem primeru ima delegat pravico zahtevati dopolnitev odgovora.

NOV STATUT OBČINE

Na novembrskem zasedanju Družbenopolitičnega zbora, Zbora krajevnih skupnosti in Zbora združenega dela so delegati sprejeli osnutek Statuta občine Litija in osnutek Poslovnika Skupščine občine Litija. Veljavni občinski statut je namreč iz leta 1983, poslovnik pa iz leta 1984 in sta tako že povsem zastarela in ne ustrezata več spremenjenim razmeram. Oba akta bo po enomesečni javni razpravi občinska skupščina obravnavala in sprejemala predvidoma v začetku prihodnjega leta. Tako statut, kot poslovnik, bi morala ustrezneje urediti nekatera vprašanja o poteku sej občinske skupščine in o reševanju zapletov, do katerih sedaj prihaja in to tudi zaradi neustreznih določil statuta in poslovnika.

Marko Godec

Plebiscit je zgodovinsko dejanje

V tem trenutku je to beseda, ki se največkrat pojavlja med nami. In prav je tako. Pred nami je najpomembnejša odločitev vseh državljanov Slovenije v svoji narodni zgodovini. Hočemo postati sami svoj gospod ter krojiti usodo po svoji meri. Osamosvojitve je naše narodno preživetje, je konec izgovarjanja na Beograd, utira nam pot v Evropo preko Ljubljane, daje nam upanje, da bomo živeli v miru, sigurnosti in varnosti našega premoženja, ustvarja možnost za vlaganje tujega kapitala v državo Slovenijo itd. Ob tem je potrebno povedati vsem pripadnikom narodnostnih manjšin in drugih narodnosti, da so v naši državi varni ter da je osamosvojitve Slovenije tudi njihovo dobro. Jasno je, da nam takoj na začetku ne bo prav z rožicami postlano, dolgoročno pa je to edina rešitev. Prav tako nam osamosvojitve Slovenije ne zapira možnosti morebitnega dogovora o povezavah z evropskimi kot jugoslovanskimi narodi. Naloga nas vseh je, da gremo na PLEBISCIT in damo svoj glas za »SAMOSTOJNO SLOVENSKO DRŽAVO«. Tako bomo najbolje potrdili politično zrelost države SLOVENIJE.

FRANCI ROKAVEC
PODRUŽNICA SKZ LITIJA

IZ KRAJEVNIH

KS ŠMARTNO

Volitve vodstva KS

V mesecu januarju bodo volitve novega vodstva krajevne skupnosti Šmartno. Po novem bo vodil krajevno skupnost svet krajevne skupnosti, najvišji organ pa bo zbor krajanov.

Krajanji so na zadnjem zboru krajanov določili komisijo za pripravo statuta in volitev. Po predlogih komisije, naj bi imela krajevna skupnost tri soseske: Šmartno, Ustje in Zavrstnik, ki bodo enakopravno, glede na število prebivalcev, zastopane v svetu krajevne skupnosti.

Volitve predsednika sveta krajevne skupnosti bodo tajne na zboru krajanov. Kandidira lahko vsak, ki ga bo predlagala politična stranka ali pa bo imel pisno podporo najmanj desetih krajanov z volilno pravico. Izvoljeni predsednik bo potem izbral ostale člane sveta in jih predlagal v potrditev zboru krajanov skupaj s programom dela.

S. Č.

Šmartno v preteklosti

V času, ko se mali narodi začenjajo s podvojeno silo zavedati svojih korenin in je na tržišču vse več knjig, ki nam osvetljujejo našo zgodovino z vedno novih zornih kotov, se je pojavila veliko manj čistiželjna, a dovolj zanimiva brošura »Šmartno v preteklosti«. Avtorica besedila, upokojena učiteljica Lojzka Groznik, je želela iztrgati pozabi zgodovino kraja, njegove običaje in način življenja v njem.

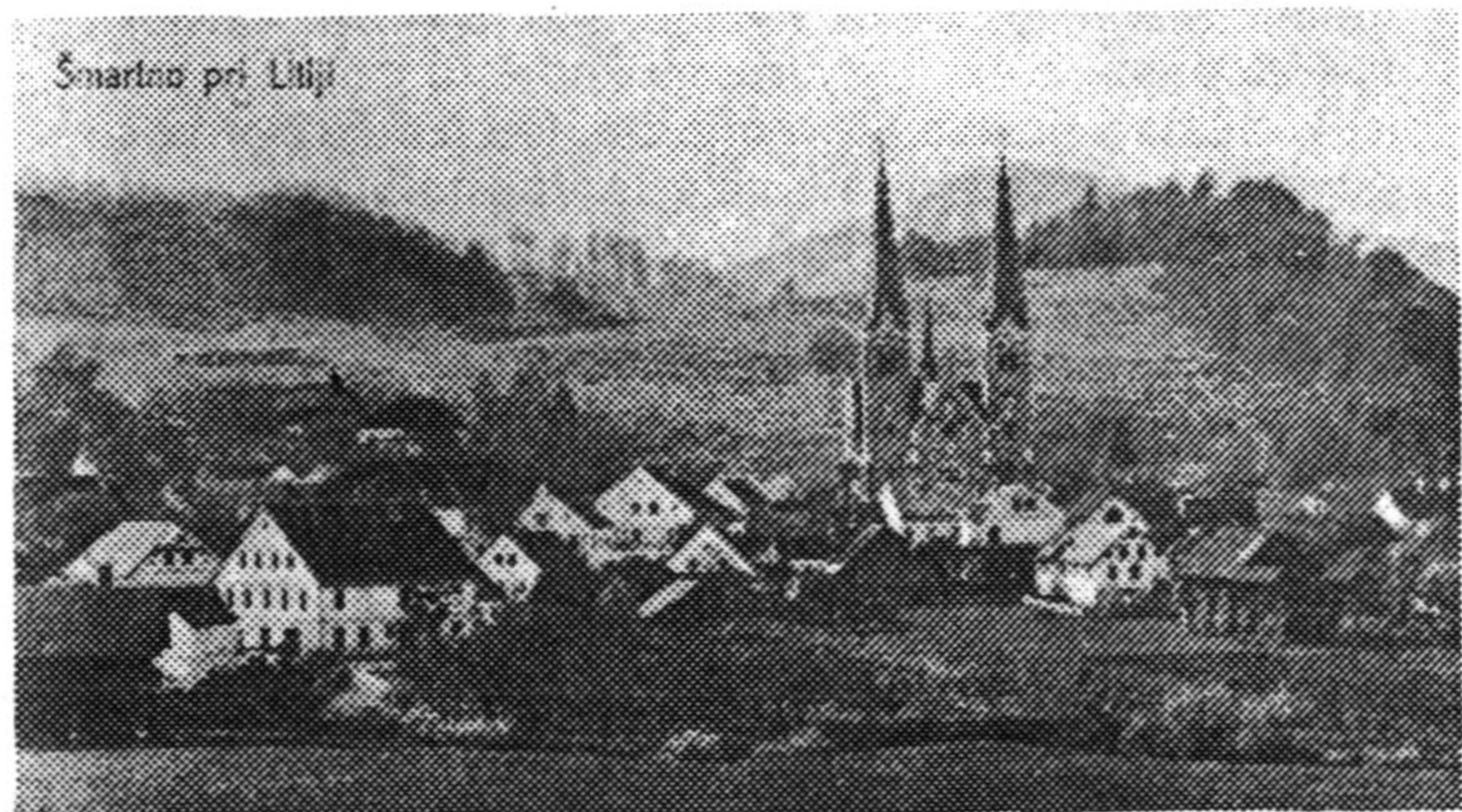
Že ko je še delala kot učiteljica po raznih krajih Slovenije, je spoznavala, da otroci, pa tudi njihovi starši, zelo malo vedo o krajih, v katerih živijo. Zato je za te kraje začela zbirati gradivo, se ve za šolske namene. Po upokojitvi pa je začela iskati vire za zgodovino Šmartna.

Večinoma se je naslanjala na ustne vire, se pravi na pripovedovanje Šmarčanov, ki so bili rojeni konec prejšnjega ali v začetku tega stoletja. Ob kratki zgodovini kraja pa večino besedila obsegajo opisi hiš in v njih živečih rodbin, obrti, praz-

nikov in z njimi povezanih običajev. In tako lahko spoznamo, da za marsikaterega pomembnega moža in ženo ne vemo, da izhaja iz Šmartna, da obrt v našem kraju še lep čas ne bo tako razvejana, kot je bila desetletja nazaj, da se je ohranilo le malo običajev, pa še ti, ki živijo med ljudmi, so izmaličeni.

V pogovoru mi je avtorica zaupala, da je še marsikatera podrobnost, ki bi jo rada dodala, pa ji zdravje ne dopušča. Zaradi slabega vida je morala poiskati pomoč pri pisanju. Ob tej priliki se zahvaljuje Mimici Vozel, Rezki Kotar in Veri Breznikar.

Jaz sem brošuro prebrala z zanimanjem. Verjetno jo boste tudi vi, zavedati pa se moramo, da je to ustno izročilo, se pravi to, kar je avtorici nekdo povedal. In če je kdo med Šmarčani, ki ravno tako dosti ve o našem kraju in meni, da v brošuri kaj manjka, ali da bi kakšno stvar drugače zastavil, bomo vsi veseli, če nam bo o tem pripravljen kaj napisati. Anuška Potisek

Šmartno je zelo staro naselje, saj je postalo samostojna fara že leta 1135. V tem času je doseglo velike spremembe. Na sliki je posnetek središča kraja iz leta 1931.

Smetišče v Rakovniku

V Rakovniku, majhni dolini blizu Šmartna, že nekaj let odlaga posebne odpadke IUV obrat Šmartno. V teh letih se je nabralo že toliko teh odpadkov, da predstavljajo ekološko nevarnost za prebivalce Šmartna in okolice.

Odlagališče nima lokacijskega dovoljenja (kot ga nima nobeno odlagališče v občini!) in je bilo izbrano na podlagi dogovorov med IUV Šmartno, KS Šmartno in drugimi zainteresiranimi. IUV Šmartno ima izdelan projekt za sanacijo tega odlagališča, vendar pa ta sanacija do sedaj ni potekala po načrtih.

Ker pa je v občini Litija velik problem lokacija centralnega odlagališča komunalnih odpadkov, je s strani občinskih upravnih organov prišla pobuda, da bi v Rakovniku uredili »začasno« odlagališče komunalnih odpadkov in obenem sanirali

obstoječe odlagališče posebnih odpadkov. To bi naredili tako, da bi mešali obe vrsti odpadkov.

Temu predlogu smo se v Šmartnem ostro uprli, ker ne želimo centralnega občinskega odlagališča v neposredni bližini kraja, poleg tega pa je mešanje teh odpadkov tudi strokovno zelo vprašljivo (mnenje iz IUV).

Zaradi protestov in strokovno vprašljivih rešitev so občinski organi začeli akcijo za ureditev odlagališča komunalnih odpadkov v Rakovniku ustavili. V Šmartnem pa smo zahtevali od IUV, da uredi to odlagališče po načrtih, ki jih že ima.

Vsi skupaj pa smo se zavedli, da so odpadki in onesnaževanje okolja zelo velik problem tudi v naši občini in bo treba v njihovo reševanje vložiti še veliko truda in sredstev.

Simon Pikovnik

Šmarčani odločno zahtevajo, da se smetišče v Rakovniku uredi po predvidenih načrtih in da se v občini čimprej najde ustrezna rešitev za osrednje odlagališče odpadkov. (Foto: Karolina Šušteršič)

KS ŠTANGARSKE POLJANE

ZBOR KRAJANOV

V krajevni skupnosti Štangarske poljane smo imeli 1. decembra zbor krajanov, na katerem smo obravnavali statut krajevne skupnosti, predvidene pa so bile tudi volitve v svet krajevne skupnosti.

Statut krajevne skupnosti smo sprejeli šele potem, ko je bilo zagotovljeno za vsako vas v krajevni skupnosti vsaj eno mesto v svetu krajevne skupnosti. Predlog sedanjega sveta krajevne skupnosti je namreč bil, da ni nujno, da se izbere iz vsake vasi vsaj en član sveta.

Volitev za predsednika sveta nismo izvedli, ker je bil postopek za izvedbo volitev spremenjen, glede na dogovor na svetu krajevne skupnosti. Sedanji predsednik je namreč nekatere ostale kandidate za predsednika sveta obvestil o postopku šele dva dni pred zborom krajanov. Prav tako je zbor krajanov zahteval pred izvedbo volitev jasn prikaz porabe sredstev krajevne skupnosti in krajevnega samoprispevka.

Vera Žlabravec

KRAJEVNA SKUPNOST PRIMSKOVO

Vodna ujma pustošila tudi na Primskovem

(mo) Vodna ujma, ki je pustošila zadnje dni oktobra in prve dni novembra, je povzročila v Sloveniji precejšnjo škodo. Tudi v krajevni skupnosti Primskovo je terjala svoj davek. Tu prebivalci sicer niso imeli težav z naraslimi vodami, marveč s plazovi, ki so se sprožili predvsem v klancu Kremenjak. Eden izmed njih je za več ur zaprl cesto Gradišče-Litija in resno ogrozil stanovanjsko hišo zakoncev Mulh. Strokovnjaki iz Ljubljane, ki so si za devo ogledali, so jima odsvetovali nadaljnje bivanje v tej hiši. Za jasnejšo sliko stanja pa bodo potrebne še temeljite raziskave in analize sestave zemljišča, kar naj bi opravili ustrezni strokovnjaki.

Bivanje v hiši vsekakor ni varno in prijetno, zato je izgradnja opornega zidu nad cesto oziroma pod hišo, kar načrtujejo za pomlad, nujno potrebna.

Čudodelnik s Primskovega na Dolenjskem

Te dni mineva sto let od smrti enega najbolj znanih ljudskih zdravnikov, ki je slovel po skrivnostnem zdravljenju z osebnim magnetizmom – župnika Jurija Humarja, v prejšnjem stoletju bolj znanega kot čudodelnika s Primskovega. Danes ni več ljudi, ki so ga poznali, ni se pa še izgubila govorica, kako je ta izredni mož s skrivnostno močjo ozdravil mnogo ljudi in zaslovel daleč po svetu.

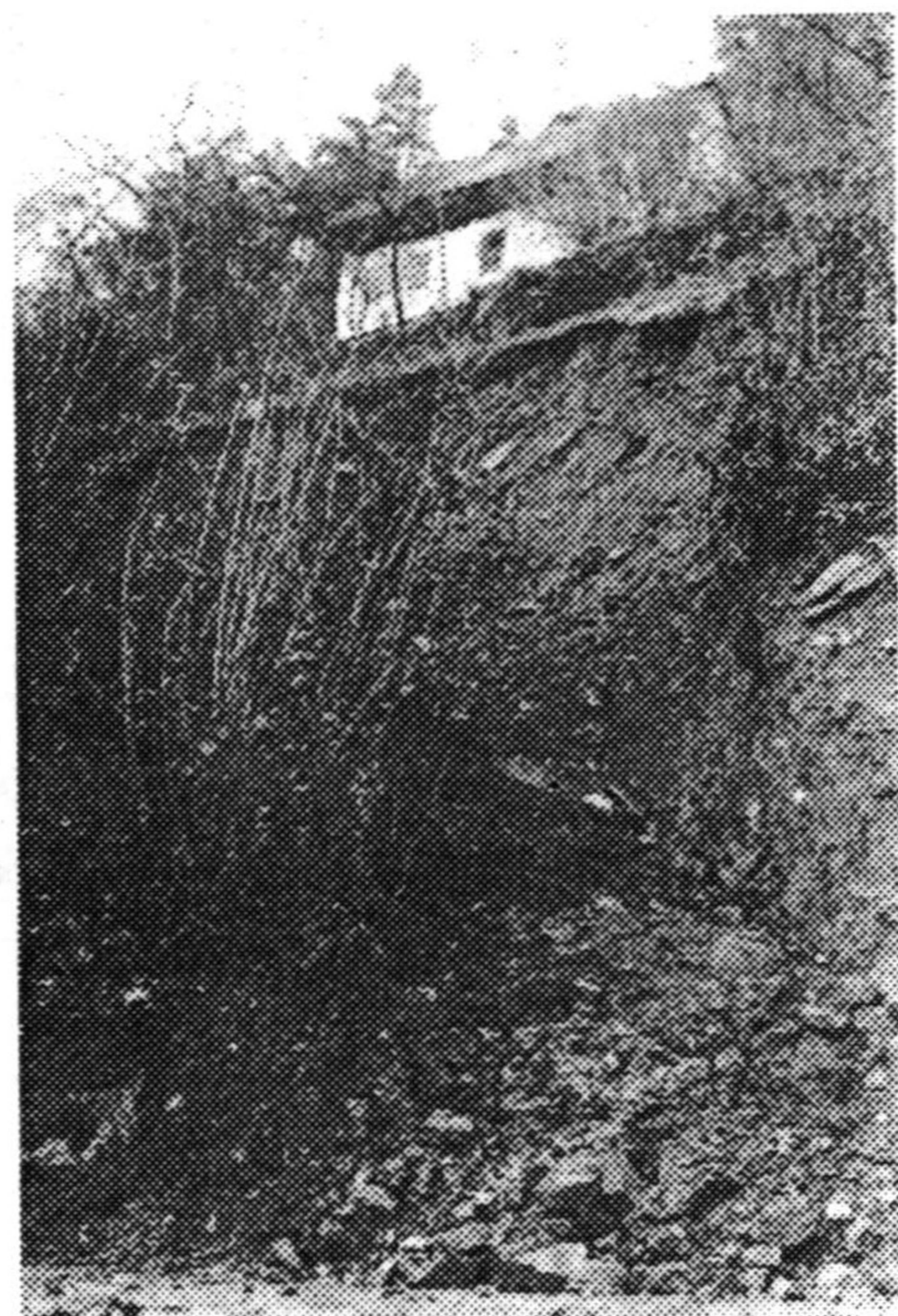
Jurij Humar se je rodil 14. aprila 1819 v Vodcah pri Mekinjah blizu Kamnika. Kot sedemleten deček je začel hoditi v šolo, toda ker je bil učni jezik takrat nemški, razreda ni izdelal. Šele nekaj let pozneje je spet začutil veselje do učenja. Gimnazijo je obiskoval najprej v Karlovcu, sedmi in osmi razred pa v ljubljanskem liceju. Po maturi se je odločil za bogoslovje. V duhovnika je bil posvečen leta 1847. Služboval je v Adlešičih v Beli Krajini, v Črmošnjicah na Kočevskem, v Sostrem pri Ljubljani, v Stari Oselici in na Planini nad Črnomljem, leta 1876 pa je prišel na Primskovo, kjer je župnikoval do svoje smrti 19. decembra 1890, star 72 let.

Humar je bil krepak mož in je vedno hodil brez palice. Zadnjo zimo pa je razsajala med ljudmi nalezljiva bolezen, tako da je pogosto hodil tudi v najbolj oddaljene vasi svoje župnije, kamor so ga klicali k bolnikom. Ko se je tako ponoči vračal domov, se je v hudi zimi prehladil in po osmih dneh bolehanja umrl. Njegova smrt je pomenila hudo izgubo za vso župnijo. Na pogrebu se je zbralo ogromno ljudi, od blizu in daleč, ki so se prišli posloviti od svojega dobrotnika.

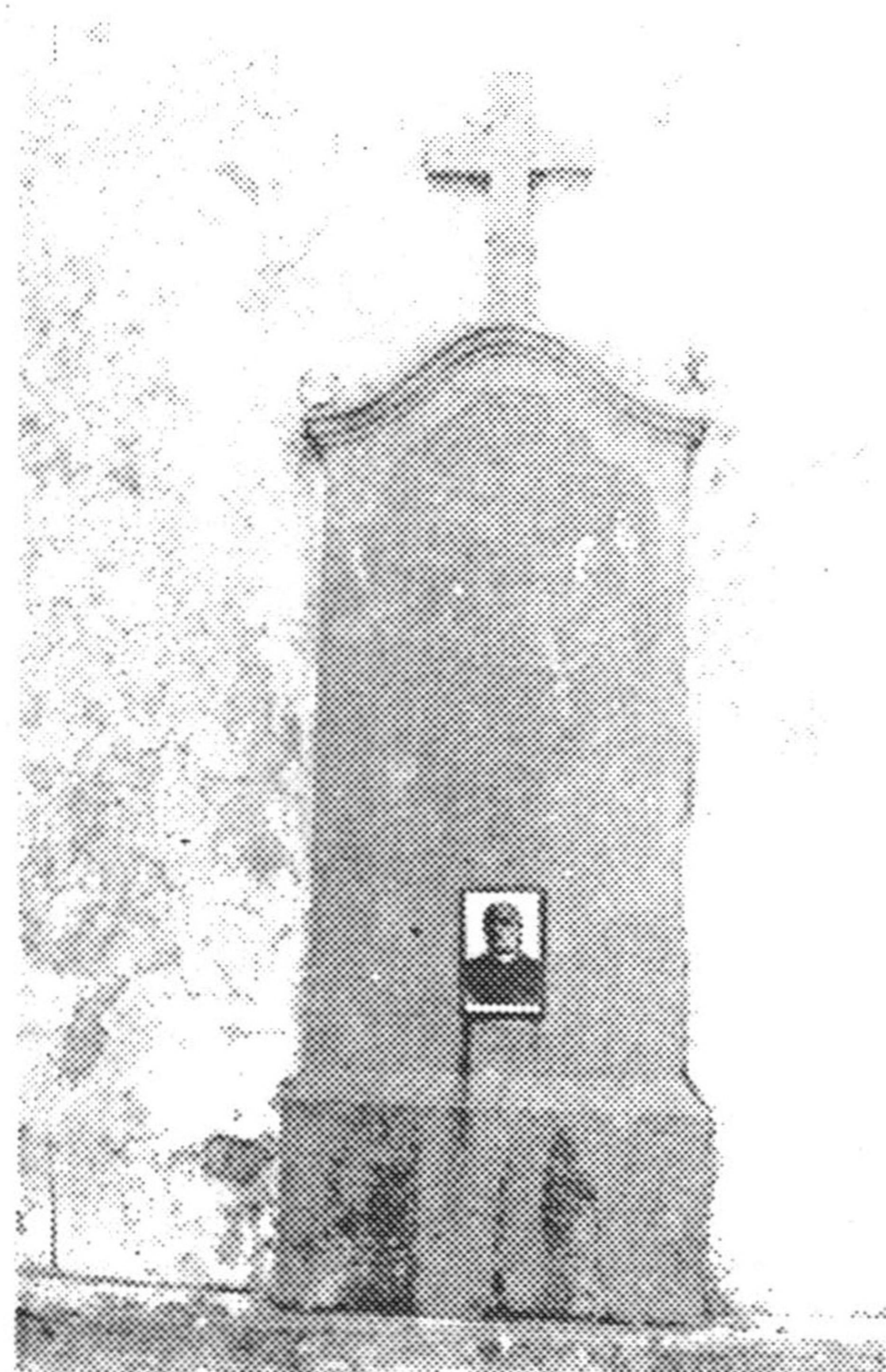
Župnik Jurij Humar je odkril svojo čudežno moč, ko je bil še kaplan v Črmošnjicah. Nekega večera je namreč opazil, da mu iz koncev prstov švigajo iskre in posebni žarki. Ker je veliko bral o pojavih magnetizma, s katerim je zdravil že nemški zdravnik dr. Messner, je takoj vedel, kaj žarki pomenijo. Zaradi tega se je še bolj poglobil v študij (nad)naravnih pojavov in začel zdraviti ljudi. Bil je tudi zelo učen: govoril je vse slovanske jezike, vse glavne evropske jezike ter hebrejščino in stare indijske jezike. Zaradi obilice magnetizma, ki ga je imel, je vedno nosil le platneno obleko, pobarvano z domačim barvilom, kajti sukna mu je bila pretopla, ker je magnetizem vedno izžareval iz njega. Briti se tudi ni mogel, ker bi se sicer porezal – britev mu je šla zaradi magnetizma takoj v kožo in meso. Spal je na slamnjači in se odeval s platneno rjuho. Nikoli ni poskusil alkohola. Ljudje so ga imeli za čudodelnika, ker niso poznali njihovih naravnih moči.

O letošnjih slovesnostih, ki so potekale ob stoletnici Humarjeve smrti, smo poročali že v prejšnji številki. Župnijski urad Primskovo je poskrbel tudi za ponatis knjižice Čudodelnik s Primskovega, ki jo je napisal pater Janez Žurga, izdala pa pred dvajsetimi leti Mohorjeva družba v Celovcu. V njej navaja avtor mnoge primere ozdravljenja ljudi, ki jim je pomagal Jurij Humar s svojimi naravnimi sposobnostmi. Knjigo lahko kupite v župnišču na Primskovem ter v Šmartnem in v litijski knjigarni.

O Humarju pa piše v svoji knjigi Moja šola radiestezije in bioterapije tudi znani radietezist Stane Andrej Oblak iz Škofje Loke. Pravi, da o čudodelniku Humarju znanost še ni rekla zadnje besede, saj je njegovo delo še premalo raziskano. Njegovo pionirsko delo – zdravljenje z bioenergijo – bo dobilo trajno priznanje šele takrat, ko bo ta način zdravljenja postal sestavni del splošnega zdravstvenega varstva pri nas in v sve-

Plaz, ki se je zaradi razmočenega zemljišča sprožil pod Mulhovo hišo, je resno ogrozil življenjsko varnost njenih stanovalcev. (Foto: Miha Ovnik)

Nagrobnik čudodelnika Jurija Humarja na primskovškem pokopališču je vzidan v zunanjo stran župnijske cerkve. (Foto: Miha Ovnik)

Župnik Mirko Žerjav, eden najboljših poznavalcev Humarjeve umetnosti, je prikazal svoj rokohitrski program tudi v polni dvorani Kulturnega doma v Šmartnem. (Foto: Miha Ovnik)

tu. Ta čas pa verjetno ni več daleč. Zakaj bi si zatiskali oči pred zdravilnimi učinki bioenergije in se zaradi nepoučenosti še nadalje odrekli njenim zdravilnim učinkom. To pa še toliko bolj, ker je število ljudi, ki jih je narava obdarila s to neprecenljivo močjo, izredno majhno, vse večje pa število tistih, ki bi jim blagodejni učinek te energije lahko pomenil novo upanje v boju z doslej nepremagano boleznijo, telesno izčrpanim pa novo moč za vračanje v svet dobrega počutja.

Boris Žužek

Kultura

Orgelska transverzala

(bž) Glasbena mladina Ljubljane pripravlja v tekoči glasbeni sezoni niz osmih koncertov, na katerih bodo mladi slovenski in tuji organisti predstavili orgelska dela na zanimivejših instrumentih v ljubljanskih cerkvah; večina skladb bo doživela krstno izvedbo. Na prvem koncertu, ki je bil v Frančiškanski cerkvi, sta nastopila Marija Fojkar iz Litije, študentka Akademije za glasbo v Ljubljani in Dalibor Miklavčič, študent Visoke šole za glasbo na Dunaju. Oba mlada umetnika sta septembra lani koncertirala v župnijski cerkvi v Šmartnem.

Se bodo letne pevske revije poslovile?

(bž) Zasavska pevska skupnost je letošnjo 21. revijo organizirala v Trbovljah. V gledališki dvorani so peli zbori iz Hrastnika in Trbovelj, v kinodvorani pa iz Litije in Zagorja. Nastopajoči z letošnjim pevskim srečanjem niso bili zadovoljni; obiskovalcev skoraj ni bilo in ker sta iz zagorske občine sodelovala le dva zbori, so zbori iz naše občine imeli v Trbovljah občinsko revijo, le-to pa bi lahko z nižjimi stroški izvedli tudi doma. Zveza kulturnih organizacij Litija bo predlagala, da bi skupna srečanja, kjer se bodo predstavili vsi zasavski zbori, potekala le vsako četrto ali peto leto, vmes pa naj bi posamezne pevske skupine prirejale izmenjalne koncerte v vseh štirih zasavskih občinah, kjer bi prepevali vsi zbori.

Kulturni dnevi v središču Slovenije so za nami

Kulturni dnevi v središču Slovenije so že tradicionalni, saj so bili letos že šestič po vrsti. So pomemben kulturni dogodek v občini Litija, posebno še na Vačah; vse bolj pa se uveljavljajo tudi v širšem slovenskem kulturnem prostoru. Vsako leto tečejo od sredine septembra do sredine oktobra. V tem času so se letos zvrstile štiri prireditve: koncert učiteljskega pevskega zbora Slovenije Emil Adamič, Glasbeni večer na Bogenšperku, Srečanje s pisatelji kmečkih povesti v Štangi in Srečanje z ljudskimi pevci in godci. Istočasno sta bili v šoli na Vačah dve razstavi: ekstempore slikarjev samorastnikov Vače 90 in lesorezi Draga Koširja na tematiko Valvasorjeve Slave. Svojevrstno razstavno popestritev pa so predstavljali lesorezi Matjaža Brojana, ki so se ponujali očem kar ob cesti proti Kleniku.

S svojim prispevkom k dobri organizaciji kulturnih dnevov se lahko pohvalijo: ZKO Slovenije, ZKO Litija, Odbor projekta Vače 81, KUD Lipa Vače in TD Vače. Da je bilo to zahtev-

no delo, nam pove že podatek, da se je predstavilo preko 150 nastopajočih.

Prireditve so bile kar dobro obiskane, najbolj tista v Štangi, kjer je bil prireditveni prostor zaseden do zadnjega kotička. Svojevrstna slika pa je bila na Vačah, kjer je bilo ob sicer dobro zasedeni dvorani, prstov na rokah kar dovolj, da si preštel domačine. In to je tisto, zaradi česar kljub dvomesečnemu časovnemu odmiku, organizatorji še ne moremo kulturnih dnevov spraviti v arhiv in jih ohraniti v lepem spominu.

Odgovori domačinov na vprašanje, zakaj jih na prireditvah ni bilo, so bili različni. Naj jih nekaj naštejemo: nimam časa, sem pretrujen, raje gledam televizijo, želim si miru, me ne zanima. Nekaj pa bi jih kljub vsemu na prireditve prišlo, seveda, če bi bil program drugačen. Nastopati bi moral kakšen pevec zabavne glasbe.

Oglejmo si svojo podobo v kulturnem ogledalu in jo kritično presodimo.

MILKA ROGELJ

»Zvon« pel v Črnem potoku

(ap) V nedeljo, 25. novembra, je šmarski pevski zbor »ZVON« gostoval v Črnem potoku. Ta koncert je postal že tradicionalen. Program je obsegal predvsem lažje, vesele narodne pesmi, ki so poslušalce razvedrile, tako da so na koncu zapeli skupaj z zborom.

Obnovili so Valvasorjevo kapelo

Občina Zagorje je ob pomoči republiške kulturne skupnosti obnovila grajsko kapelo na Izlakah, kjer jo je dal poleg gradu Medije, kjer so danes le še razvaline, leta 1650 zgraditi oče slavnega zgodovinarja Janeza Vajkarda Valvasorja. Obnavljali so jo štiri leta in bo zadovoljevala turistične, kulturne in verske potrebe krajanov. Minister za kulturo dr. Andrej Capuder je na svečanosti poudaril, da je zgled barona Valvasorja, ki je prodal vse svoje imetje, da je kril stroške tiskanja Slava vojvodine Kranjske za današnje čase kar malce »škandalozen«. Tudi Valvasor je dal pomemben prispevek k temu, kar danes smo in kar pomenimo v tem delu Evrope.

Teden dni pozneje, v nedeljo, 18. novembra 1990, je bila na vrtu medijskega gradu še maša, ki jo je vodil z domačimi duhovniki ljubljanski nadškof in slovenski metropolit dr. Alojzij Šuštar, po njej pa je obnovljeno kapelo blagoslovil. V nagovoru je med drugim poudaril, da so kulturni spomeniki naš ponos in z vedno večjo zavzetostjo jih želimo ohraniti in oživiti; tudi Valvasorjevo dediščino bo treba sprejeti in jo ohraniti z isto globoko kulturo duha in srca in z enako moralno zavzetostjo, kakršno so premogli že naši predniki, med njimi tudi zgodovinar Valvasor.

V naši občini smo grad Bogenšperk, kjer je Valvasor pisal svojo znamenito knjigo, že lepo uredili in ga rešili pred nadaljnjim propadanjem. V njem je že veliko zbirk, ki privabljajo iz leta v leto več obiskovalcev. Med drugim pa čaka na obnovo še grajska kapela. Naj nam bodo Zagorjani v spodbudo, da bomo tudi na Bogenšperku lahko čimprej priča tako slovesnemu dogodku, kot smo mu bili novembra v Izlakah, kjer je v obnovljenem sakralnem objektu grobnica Valvasorjeve družine.

Boris Žužek

Pogled na obnovljeno Valvasorjevo kapelo poleg ruševin medijskega gradu. V ospredju je oltar, kjer je nadškof Šuštar vodil somaševanje z duhovniki zagorske dekanije in litijskim dekanom g. Antonom Masnikom. (Foto: Tomo Brezovar)

Plesna skupina »F« za poplavljenе

Šele tretje leto plešejo dekleta Mojce Intiharjeve, pa so nastopila že sedemindesetkrat. Vsak njihov nastop je izziv zase, pa vendar je bil zadnji nekaj posebnega. Do zadnjega kotička napolnjena jedilnica nove šole na Graški Dobravi je še enkrat pokazala, da si mladi takšnih prireditev želijo, in da jih je odločno premalo. Denar od vstopnine, ki je bila le simbolična, so plesalke prispevale za prizadete ob poplavih v naši občini. Upajo, da bo denar našel pravi naslov.

Simpatična skupina, ki si je v kratkem času izborila zanesljivo mesto v sicer šibki kulturni ponudbi Litije, je začela z delom jeseni leta 1988. Mojca Intiharjeva, sicer učiteljica dveh eksaktnih predmetov, kot sta matematika in fizika, je s svojimi dekletmi želela popestriti šolske proslave še s plesom, saj sta le beseda in pesem včasih le preveč monotoni. Že po nekaj mesecih vztrajnega dela in manjših nastopih so bile povabljenе v Gabrovko na 6. občinsko srečanje plesnih skupin. Uspeh, ki so ga dosegle, jih je spodbujal in v maju in juniju l. 1989 so nastopile kar šestkrat. Na državnem prvenstvu v show dancu na Bledu so v močni konkurenci osvojile 2. mesto med mladinci. S plesom Straight up so ga priplesali: Maja, Polona, Simon in Uroš. To je bil najlepši zaključek prvega leta njihovega nastopanja.

Med šolskimi počitnicami se je mentorica izpopolnjevala v plesni delavnici Matjaža Fariča, kjer ni manjkalo novih idej s področja koreografije sodobnega plesa, in pri plesalcu Staffordu.

Jeseni se je skupina močno povečala in plesalo je dvanajst plesalk z

nižje stopnje ter štirinajst plesalcev z višje stopnje. Dve skupini sta zahtevali nove ideje, nove koreografije in tako so plesalke z najdaljšim stažem v skupini pričele pomagati pri soustvarjanju programa. Predvsem Maja Horvat, pa tudi Polona Konjar, Barbara Balant in druge.

Tako okrepljena plesna skupina je v šolskem letu 1989/90 nastopila kar na devetnajstih prireditvah.

Blago za obleke so kupili z naročilnicami ZKO Litija, šivilja in kreatorka pa je bila največkrat kar Mojca sama. Včasih so priskočila na pomoč tudi dekleta ali njihovi starši. Ure in ure vadbe so bile poplačane z aplavzom po vsakem nastopu, pa tudi z novimi in novimi uspehi.

Sem sodi tudi njihovo doslej največje razočaranje: težko pričakovano Zasavsko plesno tekmovanje, ki je bilo maja l. 1990 v Šmartnem. Prijavili so štiri plesne točke mlajše skupine in pet plesnih točk starejše skupine, a na tekmovanju o njihovi pisni prijavi ni bilo ne duha ne sluha. Kdove, kje je ostala in kdo je kriv za to nerodnost. Uspeli so se še enkrat prijaviti, tokrat kar na tekmovanju samem. In potem so čakali in čakali... Vseh pripravljenih plesnih točk jim sploh ni bilo dano odplesati, saj se je organizator močno uštel v času. Razglasitev rezultatov je bila šele ob 24. uri, od prihoda na tekmovanje pa do konca je minilo torej kar devet ur. Še danes, ko se spomni na ta neljubi doživljaj, je Mojca huda. Res ni lahko biti odgovoren za dvajset plesalk, od katerih je imela najmlajša le devet let, in jih pripeljati domov s tekmovanja šele po polnoči. Vsem pripetljajem navkljub pa so takrat osvojile eno prvo mesto in dve tretji mesti.

V novem šolskem letu so pristopili k Podružnici Kazine Izlake, ki jo vodi Miran Zupančič. Mentorica se izpopolnjuje v vseh plesnih zvrsteh, enkrat mesečno tudi na plesnih seminarjih z Mojco Horvat, ki je s svojimi plesnimi skupinami že nekaj časa v vrhu našega plesa. Skupina F je nastopila od jeseni dalje v Litiji, v Radečah, v Trbovljah...

In spet smo pri zadnjem nastopu, s katerim smo predstavitev pravzaprav začeli. Pri predstavi, ki bi se po obisku in kvaliteti sodeč,

morala odvijati v dvorani na Stavbah. Plesna prireditev je bila združena z modno revijo butika Tija iz Trbovelj, pri izvedbi pa so pomagali starši plesalk, ZKO Litija, sponzor HORTON, frizerski salon Cvetke Baš, Tatjana Zupančič, predvsem pa Igor Parkelj s strokovnimi nasveti. Največje breme pa je nosila kot vedno mentorica Mojca Intiharjeva. In njeni plesalci. Ker pa plešejo s srcem, so v svojem nastopu gotovo uživali. Prav tako pa tudi gledalci, od prvega do zadnjega. M.B.

NOVICE IZ KNJIŽNICE

V LITIJU se vedno dogaja kaj novega. V letošnjem letu si je knjižnica pridobila še tri prostore v isti stavbi, knjige so romale s tal in škatel na police. Prostora pa je še vedno premalo, prihajajo nove knjige, ki bodo spet pristale na tleh in v škatlah. V enajstih mesecih je knjižnica kupila 2.300 novih knjig, nakup je tekoč, knjige so na voljo takoj ob izidu, izbira pa je pestra. Povečalo se je tudi število videokaset. Odpiralni čas je še bolj prilagojen uporabnikom, saj je knjižnica sedaj odprta: v ponedeljek, sredo, četrtek in petek od 10. do 19. ure, v torek pa od 8. do 14. ure.

V ŠMARTNEM se odpiralni čas tudi spreminja in prilagaja uporabnikom. Knjižnica je odprta v ponedeljek, četrtek in petek od 16. do 18. ure in v torek od 12. do 18. ure. Novost v šmarnski knjižnici so kasete za učenje jezikov (2000S) in videokasete. Tudi v Šmartnem so se zaradi premajhnega prostora prve knjige naselile v škatle.

NA SAVI deluje potujoča knjižnica spet od oktobra dalje. Odprta je vsak petek od 16. do 18. ure. Knjige izposoja Garantini, ki pa vedno pripravi zanimive pravljice, zgodbe ali odlomke iz knjig. Otroke vabimo, da pridejo v knjižnico na Savi vsak petek ob 16. uri.

Na Polšniku, Dolah, Primskovem, v Jevnici, Štangarskih poljanah in Kostrevnici so tudi izposojevališča potujoče knjižnice, kjer si lahko izberete branje za dolge zimske večere.

Obiskali so nas pisatelji kmetiških povesti

Vabimo vse mlade, ki radi pišejo

Vabimo vse osnovnošolce in srednješolce, ki jim pero teče in želijo delati v literarni skupini pri knjižnici, da se oglasijo, kajti spet bomo začeli z delom. Izdali bomo naslednjo številko Mlade besede. Prispevke lahko oddate v knjižnici, kjer dobite tudi vse informacije.

Pravljice o dedku Mrazu

MRAZU bodo v Litiji v sredo, 26. 12. ob 16.30 in v Šmartnem v četrtek, 27. 12. ob 16.30. Vabimo vse otroke od 4. do 10. leta starosti.

Joža Konjar

Letošnje srečanje s pisatelji je bilo 23. septembra na Štangi.

Bil je lep prvojesenski dan. Zadovoljstvo je sijalo iz oči številnih obiskovalcev, ki so v gostilni pri Marnu prisluhnilli gostom. O svojem delu v življenju so pripovedovali: Janez Švajncer, Zlata in Jože Volarič, Anica Zidar, Minka Krvina, Magda Stražišar-Magduška, Marija Nemanjč-Belokranjica in Joži Murnih-Petrič.

Pisatelji so bili v naši občini že osmič, upamo, da ne zadnjič, saj nam srečanje z njimi vedno odpre nova obzorja in prinese vedrino.

Srečanje so s pesmijo popestrili domači fantje, meh na harmoniki pa je raztegnil tudi Jani Končar.

Vesele božične praznike,
SREČNO

in uspešno novo leto

1991

vam želi podjetje

KING,

ki se obenem priporoča za obisk v svoji prodajalni VALVASOR V Šmartnem.

Vsem ljubiteljem tenisa želi
TENIS PARK AS
vesele božične praznike in
uspešno, zdravo novo leto 1991

Namesto odgovorov na naše vloge smo prejeli odločbo o merjenju in razlaščenju

(skrajšana verzija)

Dne 25. 4. 1990 smo lastniki zemljišč prejeli odločbe o merjenju in razlaščenju za cesto v zahodnem delu Kresnic po zazidalnem načrtu 572-1009 iz leta 1974, oziroma odloku iz Ur. l. št. 43/88. Razlaščenje se uresničuje prvenstveno na pobudo in predlog Slavka Lajevica, ob podpori KS Kresnice, brez razloga in nizkotnih namenov. Navajamo citat iz zapisnika sveta KS Kresnice z dne 24. 4. 1989:

»Vloga Slavka Lajevica glede ceste ob železnici se prečita. Franc Kos je predlagal, da se predlaga Komiteju za urejanje prostora pismeno naj prične postopek za pridobitev zemljišč in naj se končno tudi ta cesta naredi. DA BO MIR S TO ZADEVOM«. Konec citata. Svet je soglasno predlog sprejel.

Kot rečeno je svet KS Kresnice predlog in pobudo Slavka Lajevica sprejel in že so bila vrata za razlaščenje na stežaj odprta. Tako je 18. 5. 1989 že »romala« prva vloga KS Kresnice za razlastitev.

Odločba z dne 6. 4. 1990 poleg ostalega vsebuje: »Krajevna skupnost Kresnice je vložila predlog za izdajo odločbe o razlastitvi zemljišč potrebnih za izgradnjo ceste v zahodnem delu Kresnic po zazidalnem načrtu Kresnice (Ur. l. SRS, št. 43/88)«.

To pa je v bistvu načrt iz leta 1974, ki ga je naredil pokojni Lajevic Franc, seveda za potrebe svojega prav tako pokojnega brata Alojza. V odločbah pa je poleg ostalega v posameznih točkah in odstavkih tudi navedeno, da je sicer pritožba dopustna, vendar ta ne zadrži izvršbe, da krije vse stroške KS Kresnice, ter da je odločba s tem utemeljena. Prizadeti krajanji smo mnenja, da se tudi tokratna razlastitev, kakor tudi vsa druga dejanja od leta 1974 dalje izvršujejo na podlagi vedno izrecno poudarjenem veljavnem zazidalnem načrtu. Ta trditev in poudarek je tudi v Odloku objavljenem v Ur. l. št. 43/88, ki glasi: »Na skrajno zahodnem delu Kresnic (ocena 8 po VELJAVNEM zazidalnem načrtu) se v eni etapi izvede cesta ob železnici s priključki do vseh objektov, kot je razvidno iz zazidalne situacije in se istočasno ukinejo vsi dostopi z zgornje ceste zaradi prometne varnosti.«

Svet za urbanizem pri SO Litija je 12. 4. 1974 sprejel sklep o razgrnitvi osnutka zazidalnega načrta za zahodni del Kresnic in ga 23. 5. 1974 z dopisom dostavil Krajevni skupnosti Kresnice. Poleg ostalega dopis vsebuje:

»Prosimo vas, da ga ob eventualni intervenciji prizadetih strank, le-tem pokažete in nam obenem posredujete vaše mnenje. Rok za sprejemanje pripomb je 31. 5. 1974.« Konec citata.

Krajevna skupnost Kresnice je 24. 5. 1974 na prejeto pismo oziroma osnutek zazidalnega načrta, med drugim odgovarjala tudi takole:

»Zanima nas zakaj je Lajevic in kateri Lajevic je ta osnutek naročil. Kdo je dal pristanek za ta osnutek delnega zazidalnega načrta, ko vemo kakšni problemi nastajajo, če s takimi predlogi občani niso seznanjeni, ali če za take predloge občani niti ne vedo.« Konec citata.

Že samo iz navedenih dejstev ni potrebna še posebna razlaga o tem, koliko in na kak način smo krajanji soodločali o svojih ali skupnih potrebah, oziroma pri pozneje sprejetem in potrjenem zazidalnem načrtu. Če je sporni zazidalni načrt res zakonit in izrecno veljaven naj bralci in odlokovalci presodijo sami.

V vezi sedaj prejetih odločb, ko gre za povsem isto razlaščenje kot leta 1976, seznanjamo prizadeti krajanji SO Litija, da je bil 28. 2. 1975 v Ur. l. št. 6 že sprejet odlok o gradnji te iste ceste in nato 17. 3. 1978 v Ur. l. št. 6 odpravljen.

Epilog razlaščenja je zaključilo Vrhovno sodišče v letu 1977. Odločitvi Vrhovnega sodišča je v letu 1978 morala slediti SO Litija, pa vendar se v tekočem letu razlaščenje začinja ponovno začinja prav na isti relaciji, kjer se je pravkar povedano končalo.

Navedena dejstva sama po sebi pričajo, da je na tej relaciji v KS Kresnice in SO Litija nekaj kar je zelo narobe pri ravnanju z občani in logičnim mišljenjem.

Pri nadaljnjem ravnanju z nami krajanji upravičeno pričakujemo, da se bo uresničilo, vsaj nekaj od tistega, kar nam je ob srečanju s kandidati na predvolilni kampanji govoril in obljubil tov. Jože Drnovšek, ko je razmišljal o še večjem pomenu in soodločanju krajanov v krajevnih skupnostih.

Ogorčeni, prizadeti krajanji vztrajamo pri svojih pismenih zahtevah, od odgovornih pa odločno terjamo, da se o njih javno razpravlja na nivojih od koder so bili izdani odloki in odločbe. Hkrati zahtevamo odpravo Odloka 43/88, istočasno pa legitimnost vseh dosedanjih priključkov, ker so le-ti v skladu z zakonodajo.

Za tokrat dovolj, pa lep pozdrav krajanov iz zahodnega dela Kresnic.

Nota: Ta članek nadomesti zaradi preobširnega besedila članek od 12. 5. 1990, na katerem so podpisali prizadeti krajanji.

Ignac Vozelj, Marjan Kos in še 14 podpisnikov

Smetiščna nadaljevanka

Kot že tolikokrat, tudi danes korakam proti pokopališču. Ob vhodu hitro preblisnem po grobu – ali je, ali pa vendarle ni? Ko pridem bliže, mi kri požene v glavo. Je! Že spet je! Pasji iztrebek! Kot že ničlikokrat! Kaj ne bo nikoli bolje? Vse naokrog pograbilim, iztrebek prihranim za konec. Čakam, da bo vendar kdo prišel, pa če ga poznam ali ne, samo da si olajšam srce, kako zelo mi je vsega tega čez glavo. Kajti potem mi je laže, pa če se sliši še tako neverjetno.

Poskusila sem že več ukan. Najprej sem zelenjavni blazinici (to je namreč najprimernejši prostor za olajšanje pasjih tegob) na debelo posula s praškom za mravlje. Rezultat je bil porazen. Ker je ponoči deževalo, se je prašek prilepil na rastlinje, nekaj ga je spralo do zemlje – izgled je bil nemogoč, kot bi z belim močnikom polila zelenje. No, po nekaj krepkih nalivih je ta nesrečni prašek dokončno izpralo, jaz pa sem bila prepričana, da sem kosmatincu zmešala sled. Kakšna zmota! Ni minilo dolgo, ko sem spet »smela« čistiti, kar na pokopališče ne spada. Zdaj sem ubrala druge strune: pobrala sem ostanke vseh mogočih stekleničk kolonjske vode, jih zlila skupaj, skrila stekleničko v žep in odšla od doma. To pot sem upala, da me ne bo nihče videl. Z vso natančnostjo sem škropila rastlinje in zemljo in pesek naokrog, da bi bila »dišeča oaza« čim večja, ki naj bi štirinožca odvrnila ne le od tavanja po grobu ampak tudi od ovohavanja njegovih prejšnjih sledov. Res sem triumfirala! Zdaj sem zadela pa »ta pravo«! In res – kar precej dni je bil mir, tudi rahel dežek ni pokvaril mojega veselja. Pasji smrček je občutljiv in bo gotovo zaznal neznani vonj, počasi bo pozabil na »svojo« prostor in bo šel opravljat svoje potrebe drugam. Teoretično morda to drži, praktično pa ne. Kajti vsaka reč se enkrat izdiši...

Spet sem čistila, spet kuhala jezo, spet naklepala maščevanje. In končno se mi je odprlo! Vsem ljubiteljem psov navkljub sem kupila nekaj vrečk popra v prahu in z njim radodarno posipala nesrečne rastlinice, pa še zemljo, pa še malo peska naokrog. Kar bo pa bo! Samo enkrat bo pasji lepotec povohal poper in nikoli več ga ne bo blizu! In res ga ni bilo – skoro mesec dni ne. Sicer sem upala, da ga NIKOLI VEČ ne bo, a kot toliko upanj je tudi to splavalo po vodi. Tako bijem bitko spet naprej.

Z velikim veseljem bi sprejela vsak nasvet, kako naj ukrepam, s čim naj se ubranim pred temi pasjimi iztrebki. Kakšen bo grob, ko ne bom mogla več tako pogosto hoditi tja? Saj bo kot javno pasje stranišče!

Zdaj sem sicer lepo na tekočem in dobro vem, kakšne prehavne motnje mučijo pasje ljubljence, a ker nimam za veterino nikakega smisla, me to res ne zanima.

Zanima me pa nekaj drugega:

Ali je res NUJNO, da Vaše kosmatince vodite na sprehod prav na pokopališče? In ali spada v vaško idilo prosto tekajoč pes, ki sicer ljubko maha z repom, a ga nezadržno žene proti pokopališču, kjer nezmotljivo najde vedno eden in isti prostor, da se iztrebi?

Zdajle sicer zmrzuje in je zadeva s čiščenjem nekoliko olajšana, a mi kljub temu ni v nikakršen užitek. Ko pa bo spet prišla pomlad in bo nastopil čas pasjih ženitovanj, se bo cela jata takšnih in drugačnih psov podila za eno samo »ljubezni vredno« – tedaj pa tudi poper ne bo pomagal.

Kako naj rešim ta vozelj?

P.S. Dan pred zmrzovanjem sem prerahljala zemljo na grobu. Zdaj se lepo vidi odtis pasjih tac – corpus delicti sem pa seveda odstranila.

Izgoršek Irma
Smartno pri Litiji, Ustje št. 1

Jo, kam naj denem?

V »neodvisnem« Dnevniku dne 14. 11. 1990 je bilo objavljeno na 9. strani »neodvisno strokovno poročilo v obliki nadaljevanke«. Kot je razvidno iz članka (okvir, posebno ozadje...), je to zelo pomembna nadaljevanke. Predlagam, da gremo kar k objavi drugega dela.

Začel bom kar s kratkim povzetkom in svojim komentarjem iz prvega dela nadaljevanke.

1. Drugi odstavek govori o dovolj razumnem predlogu, da bi komunalne smeti odvažali v Rakovnik. Komentar: Predlog izvršnega sveta ni bil odvoz smeti v Rakovnik, temveč legalizacija in sanacija divjega odlagališča. V tej »sanaciji« se je skrivalo najmanj desetletno dovažanje vseh odpadkov iz občine.

2. V istem odstavku je beseda o nedolžnosti odpadkov Usnjarne. Strokovnjakom je sestava in nevarnost teh odpadkov poznana, zato ne priporočajo mešanja teh odpadkov s komunalnimi.

3. Posebni odpadki pa ne bi več tako ogrožali okolja. Komentar: Če bi dodajali komunalne odpadke, bi bilo okolje samo še dodatno ogroženo. Naj navedem, da je to okolje posebnega družbenega pomena (študijski gozdovi).

4. Šmarčani so jasno povedali, da smeti ne marajo. Komentar: To je res, pred tem pa smo Šmarčani nastopali z argumenti, kot so: neposredna bližina naselja in posestva (50 m), trasa vodovoda pod nivojem odlagališča, ker je odlagališče v gozdu, obstaja realna nevarnost požara, nevarnost zaježitve ozke doline, pod odlagališčem teče potok Rakovnik... Na ta dejstva ni možno zagotoviti pozitivnih strokovnih rešitev, zato smo se krajanji odločili za »ne«. Glede na to, da bi bili med komunalnimi odpadki tudi odpadki iz naše KS, pa smo prvi pobudniki za sortiranje vseh odpadkov na samem izvoru, in tako bi dobili odpadne surovine, samih odpadkov pa bi bilo v tem primeru zelo malo, za te pa je potrebno poiskati najprimernejšo lokacijo, ki ne sme nikogar ogrožati.

5. Glede na navedbo, da je ljudi treba po svoje razumeti, pa bi dodal, da je razumevanje po svoje kar precej razburkalo in razžalilo krajanje.

6. Ne vem, zakaj je omenjen radioaktivni elektrofitrski pepel, saj nima s tem odlagališčem nič skupnega, mogoče pa se pride do njega, če ljudi preveč po svoje razumeš. Zdi se mi kot maščevalna grožnja.

7. Ne vem kakšne zamujene priložnosti in kakšen pameten sporazum naj bi šel mimo krajanov.

S ponosom lahko rečem, da te zadnje priložnosti nismo zamudili, temveč smo se je lotili strokovno in odločno, zato je bil za nekatere nepričakovan poraz in poduk, da se je tega dela potrebno lotiti bolj korenito in dolgoročno rešiti problem.

Martin Hostnik

Večnamenske prekle

Vačani smo se od sredine novembra spraševali, kaj pomenijo prekle ob naši cesti. Nikakor nismo hoteli verjeti, da so cestarji z njimi zaznamovali robove cestišča. To se nam je zdelo nemogoče. Toda izkazalo se je, da je tudi pri nas nemogoče mogoče. Zapadel je že prvi sneg, rdeče rumenih palic, ki smo jih bili vajeni do sedaj, pa ni in ni. Namesto njih stojijo skrivenčene leskovke. Nekateri so jezni, drugi užaljeni. Vendar, če vso zadevo osvetlimo s prave strani, lahko ugotovimo, da vse skupaj le ni tako slabo. Prekle ali palice, kakor jim že kdo reče, učinkujejo zelo naravno in se lepo vključujejo v obcestno grmovje. Spomladi bo lahko kdo ob njih posadil fižol, tako da bodo služile tudi pravemu namenu. Nihče več se jim ne bo čudil. In če bo letina dobra, se bodo številni obiskovalci našega kraja še dolgo spominjali lepega in koristnega nedeljskega izleta.

Milka Rogelj

Cenik oglasov v Glasilu občanov

Uredniški odbor in izdajatelj sta določila cene oglasov, ki jih objavljamo.

Cene zahval bomo določili naknadno. Sedaj obračunavamo samo dejanske stroške.

Oglase in zahvale lahko pošiljate na naslov: GO, Jerebova 14, Litija oz. izdajatelju: PRELEST, d.o.o., Ljubljana, Titova 37, ali naročite po tel: 314-957, kjer dobite dodatne informacije.

Objava oglasa pomeni, da ga bo prebralo vsaj 5.600 občanov.

CENIK OGLASOV

I. OBJAVE EP

1 stran	7.900,00 din
1/2 strani	5.600,00 din
1/4 strani	3.250,00 din
1 cm v koloni	115,00 din

II. OBJAVE IN RAZPISI

1 cm v koloni	125,00 din
---------------------	------------

III. OBJAVE EP V POSEBNI ŠTEVILKI

1 stran	10.900,00 din
1/2 strani	6.900,00 din
1/4 strani	4.200,00 din
1 cm v koloni	135,00 din

Uradne objave ustanoviteljev

1 stran	4.000,00 din
---------------	--------------

V. PRIBITKI ZA POSEBNE ZAHTEVE

- oglas na posebej željenem mestu	+ 50 %
- prva stran	+ 100 %
- zadnja stran	+ 70 %

OPOMBA: 1 cm v koloni pomeni: 1 cm višine in 9 cm širine

Oddelek za proračun in družbene dejavnosti Občine Litija na podlagi sklepa Komisije za opravljanje z večnamensko dvorano

OBJAVLJA RAZPIS

za evidentiranje potreb podjetij, organizacij, skupnosti, društev, klubov, občanov in drugih pravnih ter fizičnih oseb po izvajanju dejavnosti in uporabi prostorov v večnamenski dvorani v Litiji.

Dvorana naj bi bila predvidoma usposobljena za uporabo v letu 1991.

Okvirna ekonomska cena za kvadratni meter na uro je 0,40 din (ocena na podlagi stroškov v mesecu novembru 1990). Zainteresirani naj evidentirajo svoje potrebe po številu kvadratnih metrov prostorov in letnega števila ur uporabe posameznih prostorov.

Vsi sedanji uporabniki sredstev občinskega proračuna naj v svojih morebitnih vlogah navedejo tudi podatek o pričakovanem deležu pokritja stroškov uporabe posameznih prostorov s strani občinskega proračuna.

V objektu bo možno izvajati aktivnosti s področja športa in rekreacije ter druge pridobitniške dejavnosti, vključno z visoko ravnijsko varniških uslug.

Evidentiranje vaših potreb bo zaključeno do 10. januarja 1991.

Ta razpis istočasno pomeni evidentiranje pripravljenosti za prevzem upraviteljstva s celotnim objektom večnamenske dvorane.

Svoje vloge lahko naslovite na Oddelek za proračun in družbene dejavnosti Občine Litija, Jerebova ul. 14, kjer dobite tudi vse dodatne informacije.

Nekateri prvošolčki letos drugače

49 prvošolčkov prihaja letos v litijsko šolo, ne da bi dobivali prave ocene, ne da bi jim zvonil zvonec, ne da bi sedeli nekajkrat po 45 minut pri miru in tiho v svojih klopeh. Ne. Prav tako prihajajo v šolo s ciljem, da se bodo naučili brati in pisati enako kot ostali prvošolčki v litijski občini, vendar na drugačen, zanje bolj zabaven in prijeten način. Torej kako?

Da napišem članek o tem »novem« načinu poučevanja, ki pravzaprav ni nov, le prvič je strokovno voden in delno tudi materialno nagrajevan, me ni spodbudila le poklicna radovednost, ker sem pač tudi sama prosvetna delavka, temveč želja, da INTEGRIRANI POUK, kot ga imenujemo, na poljuden način predstavim širšemu krogu bralcev našega časopisa. Da bi stvari izvedela iz prve roke, kot temu pravimo, sem najprej za besedo prosila ravnatelja naše šole, gospoda Jožeta Grošlja.

Od kod pobuda za izvajanje integriranega pouka v 1. razredu osnovne šole?

Letos jeseni je začelo 27 eksperimentalnih prvih razredov z učitelji prostovoljci po vsej Sloveniji uvajati za učence 1. razredov integrirani pouk. Svetovalec Zavoda Republike Slovenije za šolstvo Enota Ljubljana je predlagal našo šolo, ki je tako sprejela to obliko pouka v dveh oddelkih, na stari in novi šoli.

Ste imeli pri sestavi obeh oddelkov posebne kriterije?

Ne. Oba oddelka sta sestavljena povsem normalno, učenci izhajajo iz različnih socialnih okolij in z različno predpripravo za vstop v šolo. V prvem oddelku je 23, v drugem pa 26 učencev.

Razredničarka 1. b razreda Berta Tršelič med svojimi prvošolčki, ki se pripravljajo za šolsko delo. (Foto: Karolina Šušteršič)

Kakšna je vaša vloga?

Moja vloga kot ravnatelja je organizacija dela in koordinacija med hotenji učitelja in končnimi cilji, ki jih program zahteva. Ker je delo voden, smo v stalni povezavi z Zavodom Republike Slovenije za šolstvo, ki organizira strokovna posvetovanja in hospitacije na šolah, ki so takšno obliko dela sprejele že pred nami.

Vemo, da imamo že v 1. razredu učence z učnimi in vzgojnimi težavami, kar potegne za sabo cel kup problemov. Računate, da bo sedaj teh problemov manj?

Prav gotovo, čeprav se bodo problemi pri posameznih učencih pojavili tudi pri takšni obliki pouka, katerega glavni cilj je, da otrok podživlja šolo prijetno in se pri tem tudi veliko nauči.

Morebitne probleme bomo poskušali reševati doma, saj imamo usposobljen tim (socialni delavec in diplomirani pedagog), ob resnejših težavah pa bi priskočil na pomoč tudi Zavod Republike Slovenije za šolstvo. Upam in želim, da to ne bo potrebno.

Je takšno delo perspektiva?

Načelno gotovo je, čeprav integrirani pouk zahteva drugačne osebnostne lastnosti učitelja, veliko iznajdljivosti, sposobnosti vodenja,

koncentracije, skratka, tak pouk učitelja izčrpa tem bolj, čim bolj se učenci prijetno počutijo.

Probleme pa vidim tudi pri kombiniranih oddelkih in preštevilčnih razredih, saj takšna oblika pouka prenese največ 25 učencev na oddelk. In ne nazadnje, je takšen pouk tudi dražji.

Delo v oddelku z integriranim poukom je na novi šoli v 1. b razredu prevzela učiteljica gospa Berta Tršelič, ki ima že več kot 20 let delovnih izkušenj v klasičnem oddelku.

Kako to, da si se odločila letos drugače?

Verjamem, da nas je večina učiteljev poklicno obremenjena s tem, da vedno išče nekaj novega, nekaj, s čimer bi učenci lažje sprejeli tisto, kar program od njih zahteva.

Začutila sem, da je integrirani pouk velik izziv za učitelja, nisem pa slutila, da zahteva več kot celega človeka, vsaj zdaj na začetku.

Če dovoliš, kaj sploh to je integrirani pouk?

To ni šola dolgočasje – tišine, temveč je to šola, kjer se veliko pogovarjamo, smejemo, se gibljemo v naravi, se med seboj posvetujemo, iščemo rešitve, delamo skupne zaključke.

To je pouk, kjer se posamezni predmeti in učne teme prepletajo med seboj, se dopolnjujejo, in izhajajo iz celote.

To je pouk svojevrstnega reda.

In kako poteka?

En dan pouka poteka takole:

- načrtujemo delo dneva,
- uvodoma se pogovorimo, o čem se bomo učili, določimo cilje, kaj moramo pri tej ali oni temi znati,
- se igramo z didaktičnimi igrami, veliko pojemo,
- vmes malicamo,
- nastopi lutka ŽU ŽU s svojo zgodbo – dramatiziramo,
- spoznamo novo črko, pišemo besede, povedi v obliki nivojskega dela,
- izvedemo rekreativni odmor (na zraku pred šolo, v telovadnici),

– rešujemo matematične naloge, – rišemo, ali obiščemo najljubši »kotiček« v razredu,

– ob zaključku pouka se pogovorimo o opravljenem delu, ki je pomembna sestavina zaokroženega delovnega dne.

Integracija pomeni razpredmetenje. Urnik sicer obstaja, vsebine pa se prepletajo. Izdelamo tedenske enote, kjer upoštevamo korelacijo vseh predmetov ali drugače, pri obravnavanju določenega problema vnesemo vsa predmetna področja od slovenskega jezika, SND, matematike, glasbe in likovne vzgoje, vmes pa je zelo veliko razbremenilnih vaj (elementi telesne vzgoje), ki pa naj ne le sprostijo učenca, temveč ga tudi usmerjajo in idejno povezujejo s temo, ki jo obdeluje.

Razred je poln slikanic, risbic, ima drugačno razporeditev klopi, tudi poseben kotiček. Zakaj?

Otrok pride do znanja po drugi, njemu primernejši poti. Ob igri razmišlja, išče, je ustvarjalec in raziskovalec. Nič več ne prepisuje, bodisi s table ali listov, temveč izbira, dopolnjuje, skratka dela sam.

Za takšno obliko dela pa potrebujemo ogromno didaktičnih iger in drugih pripomočkov. Nekaj jih je šola sicer nabavila, so pa silno dragi, zato večji del le-teh izdelujem sama, nekaj tudi učenci in posredno njihovi starši. Vse izdelke učencev razstavimo.

Kaj pa kotički?

Vsi učenci niso enaki, zato je nujna še nivojska diferenciacija. Recimo, če otrok še ničesar ne zna, se uči spoznavati črke, ostali sestavljajo besede, najbolj sposobni pa že povedi.

Tudi hitri niso vsi enako. Ker ni zvonca, ima otrok čas, da konča nalogo glede na svoje sposobnosti, če pa je hitrejši ali preutrujen, pride v kotiček, kjer dela tisto, kar ga veseli.

Oddelk 1. d razreda na stari šoli pa vodi učiteljica gospa Marjana Dražumerič, ki ima nekaj let manj delovnih izkušenj kot njena kolegica.

Pred tabo je še precej let službe? Si se zato odločila za novo obliko dela?

Takšna oblika dela zame ni nova. Elemente integriranega pouka sem vnašala v svoje delo že prej, zaradi velike različnosti učencev, njihovega različnega zanimanja za stvari. Že lani sem si zadala cilj, da se učenci poleg branja, pisanja in računanja, nauče tudi opazovati naravo in svet okrog sebe. Veliko so pomagali tudi starši, ko smo nabirali rastline, jih sušili za čaje, izdelali her-

barij in podobno.

Kaj pa letos, ko je takšno delo vodenjeno?

Seveda je sedaj takšnega dela več. Pogosto poteka integriran pouk skozi vse dopoldne, odvisno od teme, sicer pa se prepletajo frontalne ure z razlago in integracija vsak dan.

Kaj pa ocenjevanje?

Cilji 1. razreda ostajajo isti. Ob koncu leta bodo učenci brali in pisali, ter računali do 20, znali pa bodo tudi opazovati in opisati svoje ožje okolje. Klasičnih ocen od 1 do 5 do polletja ne bo.

Ocenjuje se le napredek. Primerjave med učenci niso možne. Ni več tekmovalnosti, važen je napredek posameznika. Vsak otrok naj bi znal svoj izdelek vrednotiti, biti do njega kritičen in biti vesel, ko mu uspe napako popraviti.

Kaj pa starši?

S starši še nisem navezala pravih stikov, vsaj takšnih ne, kakršnih si želim, saj je prav sodelovanje s starši izredno pomembno. Rada bi podudarila, da naj starši otroka vzgajajo za življenje. V šoli niso važne ocene, važno je otrokovo napredovanje, zato so stiki staršev z učiteljico še posebej pomembni. Veliko pomagajo starši svojim otrokom tudi tako, da se z njimi pogovarjajo, jih vzamejo s seboj v trgovino, na izlet, gredo z njimi v knjižnico ali pa si skupaj ogledajo TV oddajo, saj le tako pomagajo širiti otrokovo obzorje.

Sama poučujem že 20 let na višji stopnji. Otroci so živi, klepetavi, nekateri nezainteresirani, pogosto in-

dividualisti. Kako je v 1. razredu?

Učimo se poslušati drug drugega, zato tudi ni več klasične učilnice. Zelo pomemben je odnos do sočloveka, tako v šoli, doma v družini in okolju, kjer otrok živi. To zelo podudarjamo. Vsi skupaj pa se učimo učiti.

Bi ti bilo težko spet delati po starem?

Čeprav je potrebno za takšno delo ogromno časa in energije, posebno še ker šola nima dovolj denarja za vse pripomočke, ki bi jih potrebovali in jih kolikor se le da, izdelam sama, čisto po starem ne bi znala več učiti. Želim biti ustvarjalna, želim dati otroku čim več, mu pomagati, da postane samostojna osebnost z dobrimi delovnimi navadami in čim več ustvarjalnega znanja, skratka, otrokom poskušam dati zdravo osnovo za vse, kar jih še čaka.

Svojim trem sogovornikom se za ustvarjalno kramljanje zahvaljujem in za konec dodajam še tole.

Nedvomno si vsi želimo, tako učitelji kot učenci in ne nazadnje tudi starši, da bi bila naša šola dobra in prijazna, brez groženj, kazni in stresov, kamor bi vsi skupaj radi hodili in se veliko naučili. To pa ni vedno preprosto. Ni dovolj, da se trudi učitelj, ni dovolj, da se trudi učenec in ni dovolj, da si to želijo starši. Zato je treba veliko sodelovanja, medsebojnega spoštovanja, dobre volje in znanja, veliko denarja in veliko sposobnih ljudi, ne le med nami učitelji.

Pogovarjala se je Iva SLABE

Obisk učiteljev iz Idrije

(mb) Sredi novembra so učitelje litijske šole obiskali njihovi kolegi iz Idrije, ki so bili na strokovni ekskurziji po Zasavju.

V enournem programu so izmenjali strokovna mnenja o nekaterih novostih, ki jih uspešno uvajata ta ali ona šola. Litijski učitelji so jim predstavili model integriranega pouka za 1. razred in nivojsko diferenciacijo pouka nekaterih predmetov v 7. in 8. razredu. Po kosilu so si Idrijčani ogledali še grad Bogenšperk, nato pa nadaljevali pot v Hrastnik.

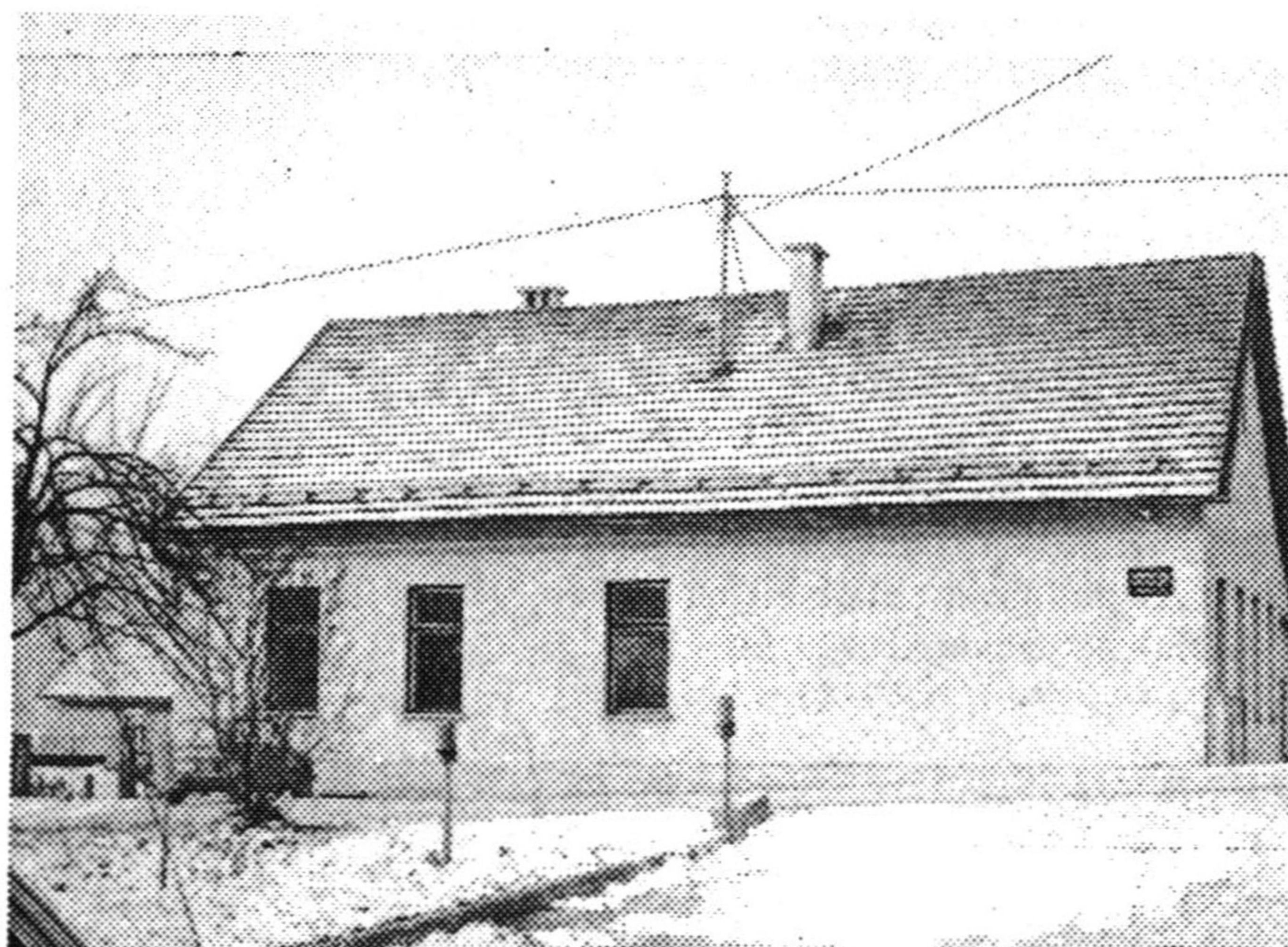
Vodovod v vsaki učilnici

(mb) Pouk v novem delu šole na Rozmanovem trgu uspešno poteka že nekaj let, stari objekt pa so le z izjemnim trudom uspeli postopno toliko obnoviti, da je pouk v njem vsaj znosen.

Letošnjo jesen so iz dodatnih virov, ki jih je namenila litijska občinska skupščina, napeljali vodovod v vsako učilnico. S tem in s poprejšnjo ureditvijo stranišč so sanitarno higienski pogoji v častitljivi stari zgradbi, ki pa služi našim mladim, odslej veliko boljši.

Na Savi začasno pouk v združnem domu

(mb) Podružnična šola na Savi je od septembra dalje zaprta. Zaradi ugrezanja je postajala zgradba sčasoma prenevarna, zato poteka pouk začasno v Združnem domu. Selitev in vsa prenovitvena dela, kot so beljenje, napeljava centralnega ogrevanja ter preureditev za šolske potrebe, potekajo v lastni režiji, ob pomoči krajevne skupnosti in IS občine Litija. Staro šolo bodo poudrli, zato potekajo že vse priprave na novogradnjo. Do spomladi 1991, ko naj bi pričeli graditi novo šolo, je treba zbrati še vso potrebno dokumentacijo.

Šolsko poslopje na Savi ne služi več svojemu namenu, saj je postalo življenjsko nevarno, čeprav zunanji videz tega ne kaže. (Foto: Karolina Šušteršič)

ŽIV - ŽAV

Konec oktobra je Zavod za izobraževanje in kulturo Litija pripravil v dvorani na Stavbah veselo sobotno dopoldne za otroke z naslovom ŽIV ŽAV.

Zares je odmeval vse tja do popoldanskih ur v vseh prostorih dvorane pravi pravcati veseli otroški živ žav, saj je prireditel obiskalo zares veliko otrok, pa tudi staršev.

Program prireditve, kjer so bili mali obiskovalci poleg učencev glasbene šole in baleta glavni nastopajoči, sta vodila Dragica in Milan Turudič. Otroci prav vseh starosti in njihovi starši so se spoznali z delom domače glasbene šole, peli in plesali so, njihovo rajanje pa je bilo tako silovito in živahno, da so si od časa do časa morali nabrati novih moči ob pestri ponudbi okrepčevalnice PAPA.

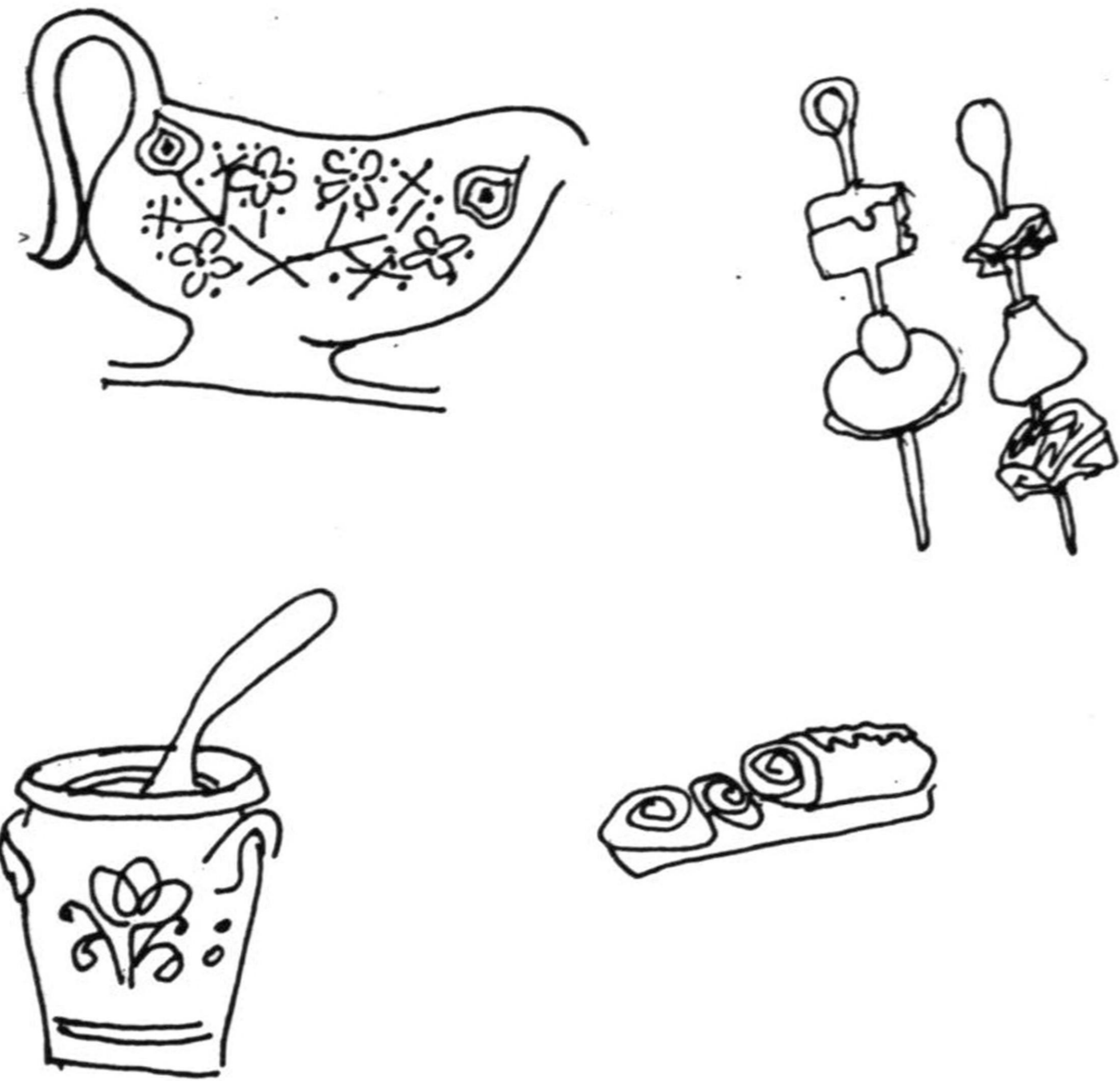
Poleg okrepčevalnice je bilo v avli še šest stojnic s ponudbo sladkarij, balonov, igrač, otroških oblačil in knjig, kjer so si otroci popasli oči, starši pa so morali včasih tudi seči v žep.

Likovna delavnica, ki je ves čas prireditve potekala v zgornjem prostoru dvorane in jo je vodil akademski kipar Zlato Rudolf, je bila prav tako dobro obiskana. Pravzaprav je bil prostor kar premajhen, toliko malih umetnikov se je hotelo preizkusiti z vsemi različnimi tehnikami in oblikovanjem glin.

Prireditel je zares uspela, zato v prihodnje ZIK načrtuje še več podobnih srečanj z najmlajšimi.

Naslednje bo že v soboto, 22. decembra 1990, ob 12. uri v dvorani na Stavbah. To bo prednovoletno rajanje, obogateno z različno ponudbo stojnic, z likovno delavnico, nastopi otrok iz litijskih in ljubljanskega vrtca, baletnimi točkami in seveda z Andrejmi Šiferjem.

R.M.

Recepte nama je zaupala Irma Izgoršek iz Šmartna po zapiskih svoje mame. Recepti so preizkušeni in prav nalašč za prednovoletni čas. V njih se skriva vsa kuhinjska modrost naših starih mam.

Pogovarjali sta se Vida Klemenčič in Anuška Potisek

BOSANSKI LONAC (Recept je iz Slovenca iz leta 1935)

V lonec, ki drži 2 litra (ali več) daš na osebo tanko rezino govejega mesa, tanko rezino govedine ali svinine in še malo zrezane čebule, nekaj strokov česna, 2 korenčka, malo petršilja, kake 4 cele olupljene paradižnike (ali mezgo), 4 olupljene krompirje, narezano repo, malo kolerabe, nekaj strokov fižola, kako zeleno, sladko papriko, nekaj zeljnatih listov. Vse to zložiš v lonec, soliš po okusu, potreseš s ščepcom popra, daš na vrh 4 žlice čiste masti in zaliješ z vodo. Lonec prevežeš s pergamentnim papirjem in postaviš v pečico. Pustiš 3-4 ure, da se mirno duši in imaš izvrstno okusno jed za večerjo, za kosilo in še za drugi dan. Lahko je tudi brez mesa, zato daš več masti. Če pečeš, če ne utegneš kuhati etc. jako pripravna jed.

In še nasvet za današnji čas: Vse skupaj zložiš v AMC lonec in dušiš do mehkega.

VDOVINI POLJUBI

4 beljake stepemo v trd sneg, pridenemo 16 dag sladkorja ter stepamo s šibico nad soparo tako dolgo, da se stopi. Nato pridenemo 16 dag na debelo zrezanih orehov, 5 dag rozin in nastrgano limonino lupinico. To zmes polagamo z žlico na pomazan pekač ali na oblato v obliki poljubov, ter jo damo v ohlajeno pečico, da se strdi.

RUMOVI VENČKI

Na deski napravimo testo iz 18 dag moke, 14 dag masla, 7 dag sladkorja, 4 dag čokolade in 1 rumenjaka. Testo pustimo počivat 15 minut. Nato ga razvaljamo ne pretenko, izrežemo venčke in jih spečemo. Pečene spojimo 2 in 2 z gosto marmelado. Pred tem pa vrhno polovico pomočimo v rum in nato cele povaljamo v sladkorni moki.

ADVENT

To je čas duhovne priprave na božič, kar pomeni pogostejši obisk jutranjih maš – zornic. Nekateri ljudje so se kljub oddaljenosti udeleževali maše večkrat tedensko. Svetili so si z brezovimi baklami. Na advent je po domovih spominjal adventni venček s štirimi svečami. Ta običaj je ponekod živ še danes. Prvi teden se ob večerni molitvi prižge prva sveča, naslednji teden gorita dve, zadnji teden pa med molitvijo prižgejo vse štiri.

Devet dni pred božičem se opravlja devetdnevica, to je vsakdanji obisk maše s petjem psalmov. Ob devetdnevici pa so marsikje opravljali pravo ljudsko pobožnost tako, da so nosili Marijin kip od hiše do hiše. Vaščani so se dogovorili o vrstnem redu, saj je Marija vsak dan gostovala v drugi hiši, na posebej pripravljeni, s prtom pogrnjeni mizi in ob prižganih svečah. Prenašali so jo ob večerih, spremljali so jo mladi in starejši, kdor je pač utegnil. Spredej je šla gospodinja s kipom, za njo pa ostali v procesiji, nekateri s prižganimi svečami; molili in prepevali so Marijine pesmi. Pri naslednji hiši so spet najprej molili, nato pa peli. Od gospodarjeve gostoljubnosti je bilo odvisno, koliko časa so se pri posamezni hiši zadržali.

PRIPRAVE NA PRAZNIK

Ob lepem vremenu so ljudje nabirali mah, lepše in večje plasti, ga posušili in shranili za jaslice. Hiša je morala biti vsa počiščena, okolica pospravljena in pometena. Za božične praznike so nekaj dni prej pripravili kolone. Zadnji dan so gospodinja pekle orehovo potico, otroci

so bili ves čas zraven in so slastno polizali skledo s sladkim potičevjem. Iz kuhinje je prijetno dišalo. Ponekod so spekli božičnik –boljši kruh, okrašen s testenimi jaslicami. Ko so kruh pojedli, so jaslice postavili na krožnik za okras na mizi.

JASLICE

Pričeli so jih postavljati že popoldne. Svoje mesto so imele v kotu in najstarejše jaslice, kolikor se jih danes starejši še spominjajo, so bile brez božičnega drevesčka, ali pa je bila to le smrečica v kotu, pod njo pa jaslice. Pozneje so začeli krasiti tudi smrečico – božično drevo. Okraski so bili lahko domači keksi raznih oblik: zvezdice, krogci, luna, v srebrn papir zavrit oreh ali stročji fižol. Nekateri gospodinja so se potrudile in iz testa (moka in voda) oblikovale majhne figure – ptičke in jih spekle, potem pa navezale na vrstico in obesile na drevesček. Jaslice so bile papirnate, nalepili so jih na trši karton s paličico ter zabadali v mah. Premožnejši so imeli tudi glinaste figurice. Nekateri se spominjajo celo kipcev, izrezljanih iz lesne gobe.

Ko je zvečer zazvonilo avemarijo, so ob molitvi angelovega češčenja pokadili hišo in druga poslopja s kadilom in brinovimi vejicami ter blagoslovljeno vodo. Obred je vodil gospodar, prisotni pa so bili vsi člani družine. Blagoslovljeno vodo, ki je ostala, so pozneje uporabljali proti hudi uri.

Po večerji so se zbrali ob jaslicah v veliki hiši, molili so in peli božične in narodne pesmi, se igrali razne igrice, karte, špano, domine. Starši so spodbujali otroke, da če bodo celo noč čuli, bodo gotovo našli mlade ptičke v

Maksim Gaspari: Obisk svetih treh kraljev

IZROČILA

gnezdu. Vso noč je morala goreti v hiši luč.

POLNOČNICA

Čas do polnočnice je minil v prijetnem mirnem pričakovanju Kristusovega rojstva. Do cerkve so si svetili z baklami; to je bila približno metrska palica, razcepljena do ročaja, posušena v peči, imela je z žico povezane trske, da niso razpadale. Nekateri so si svetili tudi z laternami. Iz ene vasi so šli ponavadi skupaj do cerkve, bližnji pa so se jim pridružili brez svetil. Pred cerkvijo so baklo vtaknili v sneg, da se ne bi kaj vžgalo.

ŠTEFANOV DAN

Drugi dan božičnega praznika je Štefanovo. To je bil dan za mladino. Po deseti maši so se zbrali v vaški hiši, peli, plesali so ob zvokih harmonike polke, valčke, šuštarso, beksel, povštartanc... Veselje je trajalo kar do večera. Ta dan so se tudi prijateljsko obiskovali. Prazniki so starejšim ljudem kljub takratni revščini ostali v zelo lepem spominu.

TEPEŽNI DAN (28. dec.)

Na ta dan so otroci s tanko šibo simbolično vrnili udarce staršem. Otroci so tepežkali tudi pri sosedovih in seveda dobili za to skromna darila. Ob tepežkanju so govorili: »Reši se, reši sel!«

NOVO LETO

Ni imelo kakšnih posebnih ljudskih običajev; ponovil se je blagoslov hiše in drugih poslov.

TRIJE KRALJI

To je bil zadnji praznik v božičnem času. Spekli so poprtnik in mati je svojim otrokom kruh dvignila visoko, da so skakali, kvišku, seveda zato, da bodo zrasli veliki. Koledniki, to so bili otroci, oblečeni v kralje, so obiskovali domove in za dobre želje prejeli darove.

Po pripovedovanju Micke Hribovšek, Francke Pivec, Gregorja Pivca, Ane Vidic in Francke Dolšek zapisala I. D.

Maksim Gaspari: Tepežkanje

Za razvedrilo

Bližajo se prazniki, brez bogato obloženih miz pa jih menda ni, vsaj pravih praznikov ne.

V temle odlomku lahko preberete, kako se praznuje drugje po svetu. Morda boste celo uganili, kdo je avtor knjige, iz katere je odlomek in kakšen je njen naslov. Če to ugotovite, nam sporočite v uredništvo.

I. P.

Da, pošteno so se naložili: nihče od prisotnih ni pomnil dne, ko bi se bil bolj napital. Gervaise se je že vsa težka naslajala na komolce in goltala velike kose belega mesa. Niti besede ni spregovorila, saj se je bala, da bi zamudila kak grižljaj; samo pred Goujetom jo je bilo malce sram, saj ji je bilo nerodno, da se je pokazala požrešno kakor šoja. Toda Goujet je tudi sam pridno metal vase in jo gledal, kako je vsa zardela od hrane. Nič hudega, saj je še v tem požreševanju ostala tako blaga in tako dobra! Govorila sicer ni, toda vsakih 5 minut je vstajala in skrbela za očeta Bruja, da bi dobil kaj boljšega na krožnik. Bilo je kar ganljivo pogledati, kako si je ta goltajoča ženska od ust odtrgala košček perutnine, da ga je dala staremu, ki se očitno prav nič ni spoznal na kose in je pogoltnil vse, kar mu je prišlo pod roke; jedel je s sklonjeno glavo, otopel od tolikšnega žretja, saj se mu je želodec celo kruha odvadil. Zlatarja sta svojo jezo stresala na gos: za tri dni naprej sta jedla, pogoltnila bi še pladenj, mizo in ves lokal, samo da bi to Švedro čimprej uničila. Ženske so se pričkale za grod; ta kos imajo pač vse ženske najraje. Leratovka, hišnica in gospa Putois so glodale kosti, mati Coupeau pa je s svojima zadnjima dvema zoboma pridno trgala meso z vratu, ki je bil njen najljubši kos. Virginija je najraje imela dobro zapečeno kožo in vsi gostje so ji iz prijaznosti dajali kožo s svojih kosov. Tako pridno so ji nakladali, da jo je Poisson že začel ošvrkavati s strogimi pogledi, ki so zapovedovali, naj že neha, saj ima tako že vsega dovolj; nekoč je morala štirinajst dni ležati v postelji z napihnjnim trebuhom, ker se je prenajedla gosje pečenke; Coupeau pa se je razjezil in podal Virginiji še zgornji del bedra; prekleto, da ni prava ženska, če še tegale ne obgloda, je vpil. Kdo pa je že slišal, da bi človek zbolel od gosje pečenke! Nasprotno, gos je posebno priporočljiva za tiste, ki so bolni na vranici. In brez kruha jo je treba jesti, kakor slaščice. On bi se takole mastil vso noč, pa bi mu nič ne bilo: in da bi pokazal, je vtaknil v usta cel spodnji del bedra. Medtem je Klementina dokončavala škofijo; sesala je in glasno cmokala z ustnicami, zraven pa se vsa zvijala od smeha, ker ji je Boche pripovedoval na uho nekaj kosmatega. Oh, moj bog, vsaj enkrat se bodo dodobra naložili. Eh, kadar je človek pri jedi, naj bo pri jedi, ali ne? Redkokdaj prideš k takšnemu koritu in prekleto bi bil trapast, če se ne bi do grla natlačil. In res je bilo že opaziti, kako so jim narasli trebuhu. Ženske so bile kakor noseče. Saj jim je koža pokala, tem ritopašnim hudičevkam. Takole z odprtimi usti, z zamaščenimi brado so bile podobne zadnjicam; takole rdeče pa so bile podobne zadnjicam bogatašev, ki jih razganja od bogastva.

In vino, ljudje božji, vino je teklo kakor voda v koritu Seine. Pravi potok, kadar se dež ulije na žejno zemljo. Coupeau je natakal z višine, da je lahko opazoval, kako se peni rdeči čurek; in kadar se je liter izpraznil, ga je med smehom natezal kakor kmetice vime, ko molzejo. Na, in spet je treba novi devički – steklenički vzeti nedolžnost. Tamle v kotu lokala je naraščal kup razdevičenih in izpraznjenih steklenic, pravo pokopališče, na katerega so metali odpadke s prta. Ko je gospa Putois prosila za malo vode, se je Coupeau naredil užaljenega in sam odnesel vse steklenice z vodo z mize. Pošteni ljudje ne pijejo vode! Mar hoče, da se ji bodo žabe zaredile v želodcu? In spet so na dušek izpraznili kozarce; slišal si, kako so grla požirala pijačo, kako je v goltancih klokotalo kot v strešnih žlebovih ob nalivu.

*Ne jokajte na mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem
in večni mir mi zaželite.*

ZAHVALA

Po težki in hudi bolezni nas je za vedno zapustil dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

LEOPOLD ŽNIDARŠIČ

iz Razbor št. 1

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem ter osebju Zdravstvenega doma Litija, ki so bili z nami v tem težkem trenutku, nam pomagali, darovali cvetje, izrazili sožalje in ga številno pospremili na njegovi zadnji poti.

Iskrena hvala gospodu župniku za lepo opravljeni obred, pevcem iz Kresnic za zapete žalostinke in govorniku za poslovilne besede.

Vsem iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

*Ne jokajte na mojem grobu,
tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpela sem
in večni mir mi zaželite*

(narodna)

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame

PINE ROZINA

roj. Okrogar
iz Črnega Potoka

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sodelavcem iz Pekarne Center, OO RK Litija, OOS Predilnice Litija, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste s svojo prisotnostjo, darovanim cvetjem, svečami in izrazi sožalja počastili njen spomin.

Posebna zahvala sestrama Viki in Bebi, ki sta ji lajšali težke dni življenja, hvala pa tudi zdravnikom iz ZD Litija za razumevanje in pomoč pri njeni dolgi in težki bolezni.

Zahvaljujemo se tudi Šmarskim pevcem za zapete žalostinke in g. župniku za opravljen obred.

Njeni: Mira, Majda in Janez z družinami

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega sina, očeta, brata, strica in starega očeta

KARLA KOKALJA

iz Tep 6

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem za izrečeno sožalje in darovano cvetje, MPZ Polšnik za zapete žalostinke, govorniku Francu Repovžu in gospodu župniku za opravljen obred in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

*Mirno in tiho prenašala si bolečine
dokler ti prenehalo ni biti srce*

ZAHVALA

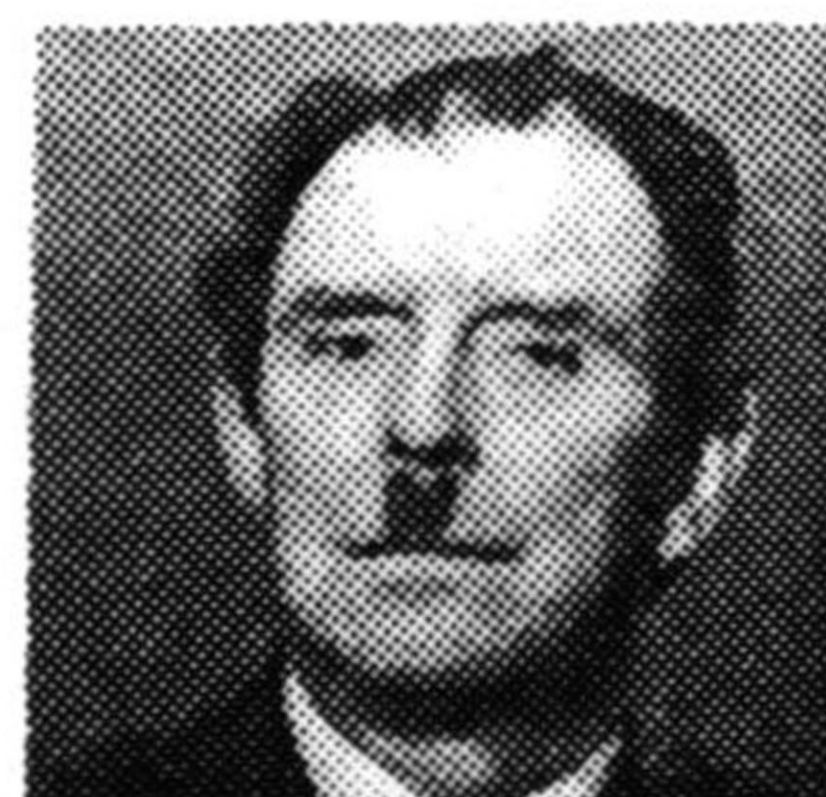
Ob boleči in nenadomestljivi izgubi naše predrage mame, babice in prababice

MARIJE ZIDAR

iz Gabrske Gore
pri Gabrovki

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste njej in nam pomagali v najtežjih trenutkih.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža in očeta

FRANCA POTISKA

Mežnarjevega ata
z Liberge 1

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, prinesli cvetje in pospremili pokojnika na njegovi zadnji poti.

Najlepša hvala sovaščanom za organizacijo pogreba in gospodu župniku iz Šmartna za poslovilni obred.

Žalujoči: žena, sinovi in hčere z družinami

V SPOMIN

31. 12. 1990 bo minilo dve dolgi in žalostni leti, odkar si odšel od nas dragi mož, oče, stari ata in tast

FELIKS ROZINA

Nepopisna je naša bolečina ob spoznanju, da te ni več med nami. Vedno boš ostal v naših srcih.

Hvala vsem, ki se ga spominjate in postojite ob njegovem grobu.

Šmartno, december 1990

Vsi tvoji

ZAHVALA

Ob smrti najinega dragega moža in očeta

SILVA MLAKARJA

se najlepše zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sodelavcem Centromerkurja in LIL-a, razredu 7.e, prijateljem in znancem, ki so nama ob težkih trenutkih stali ob strani, darovali cvetje in SILVOTA pospremili na njegovi zadnji poti. Iskreno hvala tudi gospodu župniku.

Žalujoči: žena Štefka s sinom Zoranom

GASILSTVO

ZAČELI SO ZIMSKO IZOBRAŽEVANJE

Po številnih aktivnostih in vajah v mesecu požarnega varstva se gasilci iz občine Litija pripravljajo in uresničujejo programske zasnove v zimskem času.

Med najpomembnejšimi nalogami v tem obdobju je vsekakor izobraževanje operativnega članstva. To področje dela, s katerim se nenehno ukvarjajo želijo čim bolj izkoristiti, saj to narekujejo tudi novi tehnološki procesi in sodobna oprema, ki je v zadnjem času na našem tržišču. Tako so v gasilskih društvih v mesecu de-

cembru začeli s predavanji o najpomembnejših vprašanjih požarnega varstva in operativnega dela. Ob tem bodo predstavili nevarnosti požarnega varstva v določenih okoljih in izdelali letni in srednjeročni program dopolnjevanja gasilske opreme. Tako usmeritev narekujejo pogoste katastrofe in naravne nesreče, ki jih brez sodobne opreme, zlasti pa znanja, ni mogoče uspešno preprečevati in odpravljati.

Program izobraževanja so končali že gasilci GD Liber-

ga, kjer so v tem mesecu opravili njihovi člani tečaj za izprašanega gasilca I. stopnje. Za isti tečaj se pripravljajo gasilci v GD Javorje in GD Vintarjevec, ta čas pa se končuje 80-urni tečaj za izprašanega gasilca v gasilskem društvu Ribče, katerega obiskuje 26 operativnih članov.

Drugo pomembno vprašanje, ki mu gasilci v tem času namenjajo posebno pozornost, je organiziranost gasilstva. V pripravi je namreč nov zakon o zaščiti in ob-

rambi, ki gasilce postavlja v drugačen položaj kot so doslej. Gasilci si namreč prizadevajo, da bi bili samostojni in svoje poslanstvo opravljali neodvisno od drugih dejavnikov. Konkretno programe in stališča so v našem območju Ljubljana III. že sprejeli in jih posredovali Gasilski zvezi Slovenije.

Poleg tega bodo v zimskem času potekali izobraževalni tečajji za nekatere posebne kadre in poveljniški kader.

Branko Ojnik

ŠPORT IN REKREACIJA

Uspeh, ki ga nismo pričakovali

Po uspešno končani tekmovalni sezoni 1989/90, kjer smo dosegli 2. mesto, smo si USNJARJI zagotovili napredovanje v II. Zvezno rokometno ligo – zahod, kar je zanesljivo največji uspeh Šmarčanov doslej. Klub je po končani sezoni zapustil igralec Borut Maček, ki si je za nadaljevanje svoje športne poti izbral Avstrijo, tako da smo morali zanj poiskati zamenjavo. V svoje vrste smo pripeljali Bojana Čotarja, nekdanjega člana Kolinske Slovana in Stojana Šumeja, ki pa se je tik pred začetkom prvenstva smrtno ponesrečil. Zamenjal ga je Andrej Počervina, tudi nekdanji član Kolinske Slovana. V klub je prišel še Brane Jerovšek (prej pri Prulah), ki igra na mestu krožnega napadalca.

Do sedaj smo odigrali 10 kol: dvakrat smo zmagali (Ajdovščina in Djakovo) in osemkrat izgubili, tako da smo s štirimi točkami na 12. mestu. Povedati moram tudi to, da do sedaj še niti ene tekme nismo odigrali doma, saj zaradi nedograjenosti litijske športne dvorane gostujemo v Radečah in Šentjerneju. Z nekaterimi klubi smo se tudi dogovorili, da najprej igramo pri njih, to je v gosteh, spomladi pa v Litiji, ko bo dvorana nared. Vsem ljubiteljem rokometu se obeta pester program, saj bomo kar desetkrat igrali doma in trikrat v gosteh.

Rokometni klub Usnjar letos praznuje 25-letnico delovanja. Ob tej priložnosti bomo pripravili tudi skromno proslavo, na kateri pa ne bomo delili ne spominskih plaket in priznanj, saj za to ni denarja, pokrovitelja pa tudi ne, saj nam dosedanji pokrovitelj IUUV počasi obrača hrbet.

Več o našem jubileju in dosedanjih uspehih pa boste lahko prebrali v naslednji številki Glasila občanov.

Gorazd Žužek

OBCINSKA NOGOMETNA LIGA

Že poldrugo desetletje poteka tekmovanje v občinski nogometni ligi. Prvi organizator tekmovanja v malem nogometu na travi v naši občini je bila takratna mladinska organizacija. V tem obdobju se je zvrstilo več organizatorjev tekmovanja, letošnjo jesen pa je organizacijo prvič prevzelo letos ustanovljeno športno društvo Dolina. V tej sezoni nastopa v občinski nogometni ligi šest moštev, ki so se dogovorila za krožni način tekmovanja. Tekme se igrajo na treh igriščih – v Spodnjem Hotiču, kjer nastopajo moštva Hotič I, Hotič II in Zgornji Log, na Savi, tu igra Sava in v Reki, kjer igra moštvi Doline in Tisja. Tekmovanje je rekreativnega značaja in je razmeroma množično, saj je v jesenskem delu nastopalo 114 igralcev. Tekme so na sporedu konec tedna, nekaterim ekipam je bolj ustrezalo sobotno popoldne, drugim pa nedeljsko dopoldne. Izbira je seveda stvar domačina.

Za jesensko tekmovanje je bilo značilno slabo vreme, saj sta več tekem motila nadležna dež in razmočeno igrišče. Predvideno zadnje jesensko kolo pa je tako kot marsikaj drugega odnesla reka Sava, vendar le začasno, saj so igralci vseh ekip kasneje tekme le lahko odigrali. V rezultatskem smislu so se v prvem delu najbolj izkazali izkušeni igralci prve ekipe iz Hotiča, medtem ko se

je zelo slabo godilo novincu v ligi, ekipi Tisja. Podrobnosti so razvidne iz lestvice. Najučinkovitejša strelca sta bila igralca Hotiča I – Marjan Končar in Mile Južnik. Prvi je dosegel devet, drugi pa sedem golov. Sicer pa se je vpisalo med strelce kar 44 igralcev. Na manj slavni lestvici – izključitve pa vodi Sava pred drugo ekipo iz Hotiča. V isti sapi je treba povedati, da je tekmovanje do sedaj potekalo zelo športno in pošteno, tako po zaslugi igralcev kot tudi sodnikov ter si želimo podobnega nadaljevanja spomladi.

Igralci v ligi, zlasti člani Športnega društva Doline, menimo, da je kljub že doseženi množičnosti, v tekmovanje vključenih premalo ekip oziroma premalo mladih ljudi. Gotovo je v občini še mnogo mladih, ki jih rekreativno igranje nogometa veseli. Tudi igrišča večinoma niso problem, naj omenim samo mesti Litija in Šmartno, ki ob dveh tretjinah vseh prebivalcev litijske občine v ligi ne sodelujeta niti z enim moštvom. Verjetno manjka le organizator, ki bi zbral okoli sebe fante, ki radi igrajo nogomet, teh pa gotovo ni malo. Naj bo ta prispevek tudi spodbuda tistim, ki menijo, da bi jim igranje nogometa pomenilo prijetno preživljanje prostega časa.

Franc POGLAJEN

LESTVICA PO JESENSKEM DELU, DOSEŽENI/PREJETI GOLI, RAZLIKA

1. Hotič I	5	5	0	0	10	31 : 12	19
2. Dolina	5	3	0	2	6	28 : 13	15
3. Sava	5	3	0	2	6	17 : 14	3
4. Hotič II	5	3	0	2	6	15 : 12	3
5. Zgornji Log	5	1	0	4	2	14 : 31	-17
6. Tisje	5	0	0	5	0	7 : 30	-23

MAGAZIN

Cankarjeva 1
61270 LITIJA
Tel: (061) 877-033

**Vsem bralcem
Glasila občanov
želimo
SREČNO 1991**

**Dragi Litijani
in okoličani!**

Čeprav smo med vami že tri leta, nas še marsikdo ne pozna. Vstopite in se pripravite, da je nakup v MAGAZINU prijeten in ugoden.

V decembru vam nudimo 7 % popusta.

Uvedli smo tudi super izkaznico, ki vam ob rednem nakupovanju prinaša popuste.

Prodajamo vse vrste oblačil, avdio in tehnične predmete, igrače, čistila, šolske potrebščine, ure in še polno uporabnih drobnarij.

Vsem dosedanjim obiskovalcem se zahvaljujemo za zaupanje.

Občane Litije, ki iščejo poslovni prostor za opravljanje mirne obrtne – storitvene dejavnosti ponovno

obveščamo,

da imamo v objektu na Ponoviški cesti 12 v Litiji še neoddan poslovni prostor v izmeri ca. 46 m². Pisne prijave z natančnim opisom storitvene dejavnosti bomo zbirali do konca meseca decembra 1990.

Informacije lahko dobite po telefonu 881-004 ali osebno na komunalno stanovanjskem podjetju Litija, Ponoviška cesta 15. Možen je tudi ogled poslovnega prostora.

Komite za urejanje
prostora in varstvo
okolja občine Litija

Osnovna šola Franc Rozman-Stane Šmartno pri Litiji daje v najem stanovanje in učilnico v poslopiju osnovne šole na Mamolju.

Podrobnejše informacije dobite v OŠ Šmartno, telefon 881-442, in sicer od 7. do 14. ure.

mali OGLAS

Bližajo se inventure in s tem tudi odpisi inventarja. Je kakšna delovna organizacija, ustanova ali obrtnik, ki bi odstopil starejši, a še uporaben pisalni stroj v učne namene Osnovni šoli v Litiji.

Morda bi radi uredili dvorišče ali dovozno cesto?

Kompletna priprava terena za asfalt ali tlakovce, to je izkop, navoz kvalitetnega tampona, planiranje in utrjevanje.

Pokličite na 881-382

Spoštovani občani, naročite se na **SLOVENSKE BRAZDE**

časopis Slovenske kmečke zveze.

Časopis z vsesplošno aktualno tematiko, ki vsebuje vrsto informacij o delu v vrtovih in cvetličarstvu, življenje na podeželju, kmetijstvo in ostale tedenske dogodke.

Cena izvoda je zelo ugodna: samo 7 din.

Informacije na sedežu Podružnice SKZ Litija, Valvazorjev trg, 3, telefon št. 881-322, 882-096

OBVESTILO

Občanke in občane, delovne organizacije in obratovalnice obveščamo, da smo na Cankarjevi ulici 1 v Litiji (poleg Restavracije Pošta) odprli prodajalno »COLOREX«, katera vam nudi:

- barve, lake
- lepila
- talne obloge, pluto
- čistila
- zaščitna sredstva

**ZA OBISK SE
PRIPOROČAMO!**

COLOREX d.o.o.

FRIZERSKI SALON »ZINKA«

Cenjene občane obveščam, da bom konec decembra odprla frizerski salon za ženske in moške na Ponoviški 12, v bivšem vrtcu Kekec.

Vabim vas, da me obiščete!

Delovni čas:

od 7.30 do 12. in od 15. do 18.30

ob sobotah od 7. do 12. ure.

**BATIS Zinka
Podkraj 2
Telefon: 881-276**

AMBIENT d.o.o. LITIJA

Sporočamo vam, da smo odprli specializirano prodajalno za:

- barve, lake, specialne premaze in stene iz uvoza
- pribor za pleskanje
- talne obloge domačih proizvajalcev (na zalogi topli podi)
- talne in stenske obloge iz uvoza – po naročilu (za gotovinsko plačilo polaganje brezplačno)
- čistilni program »JOHNSON« ter ostala čistilna sredstva, pričakujemo tudi uvožena čistila
- kolekcija »Fa« za nego telesa, pralne praške

Vse artikule nudimo po zelo ugodnih cenah.

ODPRTO: 8.00–12.00 in od 14.00–18.00 SOBOTA: 8.00–12.00

**SE PRIPOROČAMO ZA OBISK, VSEM PA ŽELIMO
SREČNO NOVO LETO**

Topilniška 8 – preko nadvoza, levo ob Predilnici do železniške proge

Telefon: 881-372

ELEKTROINSTALACIJE

Roman Koprivnikar

Vernek 3, 61281 Kresnice

tel.: 061/877-078

Izvajamo elektroinstalacije jakega in šibkega toka na novogradnjah, adaptacijah industrijskih, gospodarskih, individualnih objektih.

Obnavljamo dotrajane instalacije in vam nudimo vzdrževanje na že obstoječih.

Napeljujemo in vzdržujemo sisteme javnih razsvetljav.

Vsa dela opravimo kvalitetno z vašim ali našim materialom po zelo ugodnih cenah.

Nudimo vam strokovne nasvete in pomagamo do najugodnejših rešitev.

SE PRIPOROČAMO!

Stanovanjska zadruga

ČEBELICA

61270 Litija

Ljubljanska c.1A

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO 1991
VSEM OBČANOM
POSEBNO ČLANOM ZADRUGE
ŽELI STANOVANJSKA ZADRUGA ČEBELICA

Trgovina »GEOSS«
Ribče 14, tel. 877-522

VAM ŽELI PRIJETNE BOŽIČNE IN
NOVOLETNE PRAZNIKE
SREČNO NOVO LETO 1991

Hkrati pa vas obvešča, da bo poslovala tudi

- 25. decembra od 9.-11. ure
- 31. decembra do 22. ure
- 1.-2. januarja od 9.-11. ure

Se priporočamo!

BLAGOSLOVLJENE BOŽIČNE
PRAZNIKE,
TER ZDRAVJA IN USPEHA
V NOVEM LETU
ŽELI BRALCEM

VAŠE ZAUPANJE - NAŠA ŽELJA

GLASILO OBČANOV

Ustanoviteljica: Skupščina občine Litija. Predsednik časopisnega sveta: Mirko Kaplja. Ureja uredniški odbor: Mija Bernik, Stane Črne, Vera Dušak, Lojze Erjavec, Vida Klemencič, Simona Frankl, Anuška Potisek, Irena Prašnikar, Iva Slabe in Boris Žužek (glavni in odgovorni urednik). Oblikovanje in tehnično urejanje: Drago Pečenik. Tisk: Aleksander Jovanovič, Litija. Izdajatelj: Prelest d.o.o. Ljubljana, Titova 37. Naslov uredništva: Skupščina občine Litija, Jerebova 14, za Glasilo občanov. Nenaročenih fotografij in rokopisov ne vračamo. Časopis prejemo vsa gospodinjstva brezplačno na dom.

Prelest, d.o.o.
Ljubljana

Vsem bralcem Glasila občanov želimo prijetne praznike. v Novem letu 1991 pa zdravja in osebnega zadovoljstva ter veliko dobrih novic ob prebiranju Glasila občanov.

Voščilo ob božiču in novem letu

Želimo vsem občankam in občanom občine Litija vesele in blagoslovljene božične praznike, polno miru, medsebojnega spoštovanja in zaupanja, ter srečno, zdravo novo leto 1991.

Ob praznovanju božiča se poleg pomena krščanstva na tradicijo slovenskega naroda, zavemo tudi pomena družine, kar prinaša tudi izročilo tega praznika.

V letu, ki prihaja, nam je poleg sreče in zdravja, potrebna večja sloga, spoštovanje slehernega občana, medsebojno zaupanje in vzajemnost. Poleg izboljšanja materialnega stanja nam je potreben tudi dvig na duhovnih vrednotah naše občine.

Pridružujemo se čestitkam ob prazniku občine Litija.

PODRUŽNICA SLOVENSKE KMEČKE
ZVEZE LITIJA

ELEKTROINSTALACIJE

ROMAN KOPRIVNIKAR

Vernek 3

tel. 061/877-078

ŽELIMO VAM PRIJETNE BOŽIČNE
IN NOVOLETNE PRAZNIKE
TER SREČNO IN USPEŠNO
NOVO LETO 1991

*Slovenski krščanski demokrati
odbor Litija*

Vsem članom naše stranke se ob zaključku leta zahvaljujemo za sodelovanje.

Vsem članom in nečlanom, vsem občanom želimo

*blagoslovljene Božične praznike
v novem letu pa veselje, zadovoljstvo
in mir.*

SREČNO 1991